

Marianne Agger
Glarbjergbækvej 6
Lomborg
7650 Bøvlingbjerg

10. juni 2016

§12-miljøgodkendelse Ny Glarbjerg

CVR-nr. 29 46 01 40
P-nr. 1.012.210.546

Glarbjergbækvej 6
7650 Bøvlingbjerg
matrikel nr. 19e, Enlige Gårde, Lomborg

Teknik & Miljø

Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200

Mail: teknik@lemvig.dk
J.nr.: 09.17.18P19-0095
S.nr.: 128790
B.nr.: 1036683

Ref.: SIBN
Dir.tlf.: 9663 1112

Miljøgodkendelse,
Version 2,
Q-gruppen 16/02-2015

Godkendelse af den 10. juni 2016
Annoncedato den 14. juni 2016

Indholdsfortegnelse

Datablad.....	3
Læsevejledning	4
1.1. Beskrivelse af projektet.....	6
1.2. Afgørelse.....	6
1.2.1. Dispensation for § 8-afstandskrav	6
1.3. Ikke teknisk resumé	7
1.4. Vilkår for miljøgodkendelsen	8
1.5. Offentlighed og høring	14
1.6. Klagevejledning	17
2. Generelle forhold.....	19
2.1. Meddelelsespligt.....	19
2.2. Gyldighed.....	19
2.3. Revurdering og retsbeskyttelse	19
3. Anlægsbeskrivelse.....	22
3.1. Lokalisering	22
3.1.1. Landskabelige forhold	23
3.2. Dyrehold, staldanlæg og management	26
3.3. Energi- og vandforbrug	28
3.4. Gener	29
3.4.1. Lugt	29
3.4.2. Støj	30
3.4.3. Lys.....	31
3.4.4. Fluere og skadedyr.....	31
3.4.5. Støv	31
3.4.6. Transport	32
3.5. Forurening.....	32
3.5.1. Spildevand herunder regnvand	32
3.5.2. Husdyrgødning og foder	32
3.5.3. Affald.....	34
3.5.4. Råvarer og hjælpestoffer	34
3.6. Ammoniaktab - generelt.....	35
3.7. Ammoniakupåvirkning af natur	35
4. Arealbeskrivelse	40
4.1. Markoplysninger.....	40
4.2. Habitatvurdering	42
4.2.1. Nitrat til overfladevand	43
4.2.2. Fosfor til overfladevand.....	49
5. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter).....	54
6. Alternative løsninger, 0-alternativ og husdyrbrugets ophør	58
Bilag	59

Datablad

Ansøger	SvineRådgivningen Birk Centerpark 24, 7400 Herning hbw@sraad.dk for Landbrugsejendommen v/ Marianne Agger Glarbjergbækvej 6 7650 Bøvlingbjerg Tlf.: 97 82 12 48/20 42 39 38 agger@mail.dk
Husdyrbrugets adresse	Glarbjergbækvej 6 7650 Bøvlingbjerg
Matrikelnummer	19e, Enlige Gårde, Lomborg
Virksomhedens art	Svineproduktion
Ejer	Marianne Agger
CVR-nummer	29 46 01 40
CHR-nummer	97 330
P-nummer	1.012.210.546
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune

Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift af virksomheden.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen og arealerne beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, husdyrbruget forventes at have på omgivelserne.

Sagen er behandlet efter LBK nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m. v. af husdyrbrug, herefter også kaldet Husdyrloven.

Miljøgodkendelse med vilkår

1.1. Beskrivelse af projektet

Det søgte projekt indebærer, at staldanlæg og besætning på Glarbjergbækvej 6, 7650 Bøvlingbjerg, udvides med ny slagtesvinestald på cirka 1.800 m² (alternativt to rundbuehaller, hver på 750 m²), at der opføres en ny gyllebeholder på 4.000 m³ og at dyreholdet udvides fra 325 årssøer, 8.500 smågrise og 6.200 slagtesvin til 325 årssøer, 10.725 smågrise (7,1 – 25 kg) og 10.800 slagtesvin (25 – 110 kg).

Husdyrgødning fra den søgte produktion afsættes til bedriftens egne arealer og Lemvig Biogas A.M.B.A.

Ansøgningen er indsendt via det digitale ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 76 508 den 20. august 2015.

1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune godkender det søgte projekt om udvidelse af husdyrproduktionen på Glarbjergbækvej 6, 7650 Bøvlingbjerg.

Miljøgodkendelsen er givet på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø, samt de omkringboende.

Husdyrbruget godkendes efter Husdyrlovens § 12, stk. 1.

Det godkendte projekt er omfattet af Husdyrloven § 12, stk. 1 (IE-Husdyrbrug), da der godkendes en udvidelse til mere end 210 DE i slagtesvin.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer, herunder, at der anvendes den bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget ved at efterleve vilkår i godkendelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Vær opmærksom på at godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning, for eksempel udlednings-, nedrivnings- og byggetilladelse, ikke er indeholdt i denne godkendelse, men skal søges særskilt hos Lemvig Kommune.

1.2.1. Dispensation for § 8-afstandskrav

Lemvig Kommune dispenserer for Husdyrlovens afstandskrav på 15 meter til offentlig vej og privat fællesvej.

Dispensationen meddeles i henhold til Husdyrlovens § 9, stk. 3. Der redegøres nærmere for dispensationen i den miljøtekniske beskrivelse.

På Lemvig Kommunes vegne den 10. juni 2016.

Simon Bach Nielsen
Miljøingeniør

1.3. Ikke teknisk resumé

Ansøgers beskrivelse

Nuværende tilladelse på ejendommen er gældende til 325 årssøer, 8.500 smågrise fra 7,1 - 30 kg samt 6.200 slagtesvin fra 30 - 100 kg svarende til 253,54 DE. Der ønskes en udvidelse af produktionen af smågrise og slagtesvin, hvorved tilladelsen ønskes ændret til 325 årssøer, 10.725 smågrise fra 7,1 - 25 kg samt 10.800 slagtesvin fra 25 - 110 kg, i alt 416,35 DE.

Der søges i denne forbindelse om opførsel af ny slagtesvinestald med 1584 stipladser på delvist spaltegulv (25 - 49 % fast gulv) samt ny gyllebeholder på 4000 m³. Tanken placeres i tilknytning til eksisterende og ejer udnytter derved bedst muligt tilkørsel mv. til tankene. Dette betyder dog at der i forbindelse med denne ansøgning ønskes dispensation vedr. afstand fra ny gyllebeholder til offentlig vej. Ny tank ønskes placeret med en anslået afstand til Glarbjergbækvej på ca. 10 meter, afstandskravet overskrides hermed med 5 meter. Ansøger anmoder om dispensation for placering under henvisning til gode oversigtsforhold på den pågældende vejstrækning samt at tanken vil være placeret bag allerede eksisterende læhegn langs vejen, og udsynet derfor ikke vil ændres for trafikanter og naboer.

Ejendommen afsætter, som i nudriften uændret næringsstoffer til egne og forpagtede jorder, mens en mindre del af udvidelsen svarende til 81 DE afsættes til Lemvig Biogas, hvorfra det efter behandling afsættes til 3. mands arealer.

Lemvig Kommunes beskrivelse

Godkendelsen indeholder driftsvilkår, blandt andet med støjgrænser, krav til bygningsudformning og -indretning, affalds-, spildevands- og gødningshåndtering og beredskabsplan. Vilkårene sikrer, at forudsætningerne i det søgte projekt opfyldes, samt at unødige gener for de omkringboende forebygges.

Den projekterede nye stald og gyllebeholder etableres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse og vil ikke fremstå som en væsentlig landskabspåvirkning, set i forhold til de nuværende landskabelige forhold.

Det er vurderet, at der i projektet anvendes den bedste tilgængelige teknik.

De generelle beskyttelsesniveauer i Husdyrloven for udledning af forurenende stoffer, lugt og støj er overholdt i projektet.

1.4. Vilkår for miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen indeholder en række konkrete vilkår for husdyrbrugets drift, indretning og kontrol. Vilkårene skal medvirke til at sikre

- at indretning og drift af husdyrbruget sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet samt den miljøtekniske beskrivelse og vurdering
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningen, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, minimeres.

Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt godkendelsens vilkår.

Der gøres opmærksom på, at de valgte virkemidler og miljøteknologier skal være etableret og i brug senest når udvidelsen af dyreholdet påbegyndes.

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Tidsfrist

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at den er meddelt.

2. Produktionstilladelse

Godkendelsen omfatter en årsproduktion på maksimalt

325 årssøer,

10.725 smågrise (7,1 – 25 kg) og

10.800 slagtesvin (25 – 110 kg)

Produktionen må på intet tidspunkt overstige de begrænsninger, der følger af anden lovgivning.

3. Ny slagtesvinestald og gyllebeholder

Den projekterede slagtesvinestald og gyllebeholder skal placeres som vist på situationsplan i bilag 1a med de angivne dimensioner.

Alternativt kan slagtesvinestalden opføres som to rundbuehaller med placering og de angivne dimensioner i bilag 1b.

Den projekterede 4.000 m³ gyllebeholder skal placeres i en afstand af minimum 9 meter fra Glarbjergbækvej.

Gyllebeholderen skal etableres med fast overdækning.

Blanke eller reflekterende tagmaterialer må ikke anvendes.

Slagtesvinestalden skal indrettes med maksimalt 1.584 stipladser, eksklusiv sygestier.

4. Staldsystem – ny slagtesvinestald/rundbuehaller

Minimum 25-49 % af det samlede stiareal skal etableres som fast gulv uden spalter eller underliggende gyllekanaler i overensstemmelse med Miljøstyrelsens Teknologiblade for slagtesvin *Delvis fast gulv*, revideret 29.03.2011, http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Teknologiblade/Delvistfastgulv_version3_110329.pdf.

5. Renere teknologi – ny slagtesvinestald/rundbuehaller

Den projekterede slagtesvinestald skal etableres med lavenergiebelysning og frekvensstyret ventilation, eller et ventilationssystem, som har et tilsvarende lavt energiforbrug.

6. Gyllekølingsanlæg i projekteret stald/rundbuehaller

- a. Alle gyllekanalerne i slagtesvinestalden, i alt 828 m² skal forsynes med køleslanger, der forbindes med varmepumpe.
- b. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 150.143 KWh.
- c. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i KWh.

Alternativt kan der installeres en typegodkendt timetæller, som registrerer varmepumpens driftstimer.

- d. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm, samt en sikkerhedsanordning,

der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.

- e. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- f. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller en tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.

Den årlige kontrol skal som minimum bestå af

- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningsystemet, alarmen, samt sikkerhedsanordningen.
- Kontrol af kølekredsens ydelse.
- g. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- h. Registreringen fra datalogger/timetæller, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

7. Fosfor ab dyr, slagtesvin

Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som Kg P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 6.703 kg P pr. år.

"Kg P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{Kg P ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst})$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	10.600
Indgangsvægt, kg	25
Afgangsvægt, kg	110
FEsv pr. kg. Tilvækst	2,85
Gram fosfor pr. FEsv, g	4,54
Kg P ab dyr pr. slagtesvin	0,6323

8. Kvælstof ab dyr, slagtesvin

Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som Kg N ab dyr pr. slagtesvin x antallet af slagtesvin/år skal være mindre end 32.987 kg N pr. år.

Kg N ab dyr pr. slagtesvin/år beregnes ud fra følgende ligning:

$$((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{gram råprotein pr. FEsv})/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N/kg tilvækst}).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	10.600
Indgangsvægt, kg	25
Afgangsvægt, kg	110
FEsv pr. slagtesvin	2,85
Gram total råprotein pr. FEsv	145,2
Kg N ab dyr pr. slagtesvin	3,1120

9. God hygiejne på husdyrbruget

Ventilations- og foderanlæg skal efterses og rengøres hver gang der indsættes nye dyr i stier/staldafsnit.

Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes, således af lugtgener begrænses mest muligt

10. Lavenergibelysning

Udtjente pærer, lysstofrør og andre lyskilder skal udskiftes til lavenergibelysning.

11. Udskiftning af ventilation

Udtjente ventilatorer/ventilationsanlæg skal udskiftes til frekvensstyret ventilation eller et ventilationssystem med tilsvarende lavt energiforbrug.

12. Energikonsulent

Husdyrbruget skal have besøg af en energikonsulent, og på baggrund af den derved udarbejdede rapport, skal der laves en handleplan for bedriften.

Handleplanen skal indsendes til Lemvig Kommune senest 1 år efter godkendelsen er taget i brug.

13. Flue- og skadedyrsbekæmpelse

På husdyrbruget skal der foretages effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom.

14. Affald

Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald skal opsamles i en container beregnet til formålet.

Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares under tag.

Ikke-genanvendeligt PVC-affald skal frasorteres og opbevares under tag.

Ikke-genanvendeligt farligt affald skal opbevares under tag i separate, egnede beholdere.

Alt olieaffald skal opbevares i tromler eller andre egnede beholdere, der er placeret indendørs, på tæt gulv uden afløb. Affaldsopløst skal være placeret på en sådan måde, at et eventuelt spild ikke kan løbe ud af døre og porte eller ud af en utæt sokkel eller lignende. Det skal sikres, at et eventuelt spild kan opsamles indendørs. Anvendes der spildbakke eller opkant omkring opløst, skal dette indrettes således, at indholdet fra den største beholder kan tilbageholdes.

Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas og lignende skal opbevares i en engangsplastspand, beregnet til formålet.

15. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Reference-tidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time.

Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens gældende vejledning.

16. Spildevand

Ved overfladeafløb må der ikke ske oplagring, anvendelse og transport af foder, dyr, gødning, olie og kemikalier, således at der ikke opstår risiko for forurening af vandløb via drænafløb.

17. Beredskabsplan

Husdyrbrugets beredskabsplan skal løbende opdateres. Beredskabsplanen skal opbevares på ejendommen, være tilgængelig for alle ansatte og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Husdyrbrugets beredskabsplan er vedlagt som bilag 6.

18. Beholder til opsamling af vaskevand, restvand m.v.

Husdyrbruget skal til enhver tid råde over 9 måneders opbevaringskapacitet for restvand, vaskevand, flydende husdyrgødning, m.v.

19. Påfyldning af gyllevogne

Påfyldning af gyllevogne fra gyllebeholdere skal ske på en befæstet plads uigennemtrængelig for fugt, med afløb til gyllesystemet.

Alternativt kan der anvendes gyllevogne med påmonteret sugetårn med overløbsikring, der forhindrer ethvert gyllespild.

20. Overførsel af husdyrgødning

Der må årligt afsættes op til 81 dyreenheder, svarende til 7.834 kg N og 1.879 kg P til Lemvig Biogasanlæg A.M.B.A., Pillevej 12, 7620 Lemvig, CVR 28 45 08 50.

21. Ekstra efterafgrøder

Der skal etableres 1 % ekstra efterafgrøder ud over det til enhver tid gældende generelle efterafgrødekrav. De ekstra efterafgrøder skal opgøres og etableres efter samme regler, som de generelle efterafgrøder.

22. Ekstra efterafgrøder - grundvand

På markerne 10-0, 12-0, 12-1, 12-2, 13-0, 13-1 og 49-0 skal der etableres 1 % ekstra efterafgrøder ud over det til enhver tid gældende generelle efterafgrødekrav, således at der på alle disse marker er minimum 15 % efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder skal opgøres og etableres efter de samme regler, som de generelle efterafgrøder.

23. Kontrolvilkår og egenkontrol

For at kunne kontrollere at husdyrbruget overholder godkendelsens vilkår, samt gældende miljølovgivning, skal husdyrbruget opbevare eller på forlangende inden 4 uger fremskaffe følgende dokumenter for de seneste 5 år:

- Gødningsregnskaber
- Markplaner
- Kopier af foder- og mineralrecepter samt dokumenterede oplysninger om samlede anvendte fodermængder.
- Årlige opgørelser af ejendommens samlede vand- og energiforbrug.
- Årlige opgørelser af dyreholdets størrelse.

24. Ophør af drift

Ved ophør af driften, skal husdyrbruget foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare undgås. Herunder skal opsamlingsstanke, lagertanke, olietanke og lignende tømmes.

Lemvig Kommune skal kontaktes med henblik på at aftale, hvilke foranstaltninger, der skal til for at fjerne forurenende kilder, herunder bygninger, silo- og tankanlæg, samt tekniske installationer og anlæg.

1.5. Offentlighed og høring

Foroffentlighed

Det søgte projekt er offentliggjort på Lemvig Kommunes hjemmeside i perioden 26. august – 23. september 2015, samt ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Der er ikke modtaget høringssvar ved den foroffentlige høring.

Høring af ansøger og interessenter

Kommunens forslag til miljøgodkendelse har været sendt i to ugers høring hos ansøger og ansøgers rådgiver.

Herefter er naboer, interesseorganisationer og andre interessenter orienteret om forslaget ved 6 ugers høring. Følgende er hørt:

- Glarbjergbækvej 5, 7650 Bøvlingbjerg
- Glarbjergvej 51, 7650 Bøvlingbjerg
- Godballevej 9, 7650 Bøvlingbjerg
- Godballevej 13, 7650 Bøvlingbjerg
- Møltrupvej 8, 7650 Bøvlingbjerg
- Solhøjvej 41, 7620 Lemvig
- Thyborønvej 59, 7620 Lemvig
- Frederiksberg 43, 7660 Bækmarksbro
- Armosevej 25, 7620 Lemvig
- Pinholtvej 6, 7620 Lemvig
- Pinholtvej 17, 7620 Lemvig
- Houlindvej 6, 7620 Lemvig
- Houlindvej 7, 7620 Lemvig
- Døjvej 16, 7620 Lemvig
- Døjvej 17, 7620 Lemvig
- Døjvej 18, 7620 Lemvig
- Lemvigvej 25, 7620 Lemvig
- Blåbjergvej 7, 7620 Lemvig
- Niels Bjerres Vej 17, 7620 Lemvig
- Dalagervej 9, 7620 Lemvig
- Pillevej 12, 7620 Lemvig
- Danmarks Naturfredningsforening, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk og dnlemvig-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum, mette.klingenberg@holstebro-museum.dk

Lemvig Kommune har ikke modtaget høringssvar under nabo-høringen.

Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, www.lemvig.dk den 14. juni 2016, samt ved annonce-

ring i Lokalavisen i Lemvig. Følgende har fået en kopi af afgørelsen:

- Glarbjergbækvej 6, 7650 Bøvlingbjerg
- SvineRådgivningen, hbw@sraad.dk og sof@sraad.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, senord@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dnlemvig-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Jens Johan Brogaard, Torsvej 111, 7620 Lemvig, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, lemvig@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- Friluftsrådet, v. Allan Kjær Villesen, Højbovej 9, 7620 Lemvig, akv@tdcadsl.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Reventlowsgade 14, 1651 København V, ae@aeraadet.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, att. Signe Normand, Aarhus University, Ny Munkegade 114, DK-8000 Aarhus C, dbf.oestjylland@gmail.com
- Danmarks Sportsfiskerforbunds Miljøkoordinator, Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@aabc.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, Arne Rusbjerg, Engvej 42 7490 Aulum, teamstr@gmail.com
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark v. Leif Søndergård, Søvejen 6, 7860 Spøttrup, afid@aktivefritidsfiskere.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17,3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk

1.6. Klagevejledning

Afgørelsen er truffet i medfør af § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 868 af 3. juli 2015. Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet i henhold til § 76 i Husdyrloven af følgende;

- Ejeren af Glarbjergbækvej 6, 7650 Bøvlingbjerg
- Embedslægeinstitutionen
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Klage over en godkendelse efter § 12, stk. 3 har ikke opsættende virkning

med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i Husdyrloven. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbegyndes og en sag påklages kan Natur- og Miljøklagenævnet sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

Klagefristen udløber den 12. juli 2016 ved kontortids ophør.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør Husdyrlovens § 90.

I forbindelse med behandlingen af sagen kan det være nødvendigt, at Lemvig Kommune indsamler, behandler og videregiver oplysninger, der er nødvendige for sagens behandling. Ifølge persondataloven har man blandt andet ret til at bede om indsigt i de oplysninger, der behandles, ret til at gøre indsigelser mod, at oplysningerne behandles, ret til at berigtige Lemvig Kommunes oplysninger samt ret til at klage over behandlingen til Datatilsynet. Forvaltningsloven og offentlighedsloven giver normalt også mulighed for at få indsigt i sagen. Lemvig Kommune sender og modtager breve, dokumenter og andre informationer fuldt elektronisk via e-post og websider. Adressen til Teknik & Miljø er: teknik@lemvig.dk

2. Generelle forhold

2.1. Meddelelesespligt

Inddragelse af nye udbringningsarealer, overførselsaftaler og ændrede overførsler til biogasanlæg skal forhånds anmeldes til kommunen.

2.2. Gyldighed

Udvidelsen skal være udnyttet senest 2 år efter at godkendelsen er meddelt.

Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder.

Hvis godkendelsen ikke helt eller delvist udnyttes i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet.

2.3. Revurdering og retsbeskyttelse

Kommunalbestyrelsen skal tage en godkendelse af et IE-husdyrbrug op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når EU-Kommissionen i EU-Tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Kommunalbestyrelsen skal tage godkendelsen op til revurdering uanset § 40, stk. 1, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og § 41 a, stk. 1, i lov om miljøbeskyttelse.

Revurderingen skal omfatte alle vilkår i godkendelsen.

Ifølge § 40 stk. 1 i Husdyrloven må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 39 før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse, jævnfør altså ovenstående undtagelse.

Tilsynsmyndigheden skal dog, jævnfør Husdyrlovens § 40, stk. 2, tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39, hvis

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,

- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jævnfør § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog, som nævnt herover, foretages når der er forløbet 8 år.

Jævnfør § 41 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug skal miljøgodkendelsen desuden revurderes, således at husdyrbruget kan overholde ajourførte vilkår senest 4 år efter offentliggørelse af nye BAT-konklusioner.

Det er planlagt at foretage den første revurdering i **2024**, med mindre der forinden offentliggøres BAT-konklusioner.

Miljøteknisk beskrivelse

3. Anlægsbeskrivelse

Husdyrbruget ligger på adressen Glarbjergbækvej 6, 7650 Bøvlingbjerg, matrikel 19e, Enlige Gårde, Lomborg.

Det søgte projekt indebærer, at der opføres en ny slagtesvine-stald på cirka 1.767 m² med 1.584 stipladser til 5.860 slagtesvin (25 – 110 kg).

De eksisterende staldbygninger huser i projektet 325 årssøer, 10.725 smågrise (7,1 – 25 kg), 200 sopolte (31 – 107 kg), samt 4.740 slagtesvin/år (25 – 110 kg).

Projektet er beskrevet i det fremsendte ansøgningsmateriale, dele heraf er vedlagt i bilag til denne godkendelse, samt digital ansøgningskema 76 508, indsendt via husdyrgodkendelse.dk.

3.1. Lokalisering

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav i Husdyrlovens §§ 6 og 8 fremgår af tabel 1. Afstande er målt fra nærmeste hjørne på den nye slagtesvinestald/rundbuehal eller lagertank.

Tabel 1: Generelle afstandskrav

Afstand til	Opmålt afstand	Afstandskrav i Husdyrloven
Nærmeste byzone eller sommerhusområde (Ramme By)	3,2 km	50 m
Nærmeste lokalplanlagte område i landzone til boligformål, offentlige formål, m.v. (Boliger i Lomborg)	3,6 km	50 m
Nærmeste nabobeboelse (Glarbjergbækvej 5)	126 m	50 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg (Glarbjergbækvej 6, DGU 62.1202)	75 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg (Fåre Vandværk, DGU 63.1285)	1,3 km	50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer (Grøft til Fåremølle Å)	106 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej (Glarbjergbækvej)	9 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 1.000 m	25 m
Beboelse på samme ejendom	64 m	15 m
Naboskel (Godballevej 13)	93 m	30 m

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde jævnfør Husdyrlovens § 7, et overdrevsområde i Klosterhede Plantage, ligger cirka 3,8 km øst for anlægget.

Lemvig Kommune konstaterer, at projektet ikke overholder afstandskravet til offentlig vej, da der er 9 meter til Glarbjergbækvej, målt fra nærmeste del af den projekterede gyllebeholder. Ansøger har søgt om dispensation for afstandskravet på 15 meter til vej i ansøgningen.

Eksisterende maskinhus på ejendommen ligger under 5 meter fra Glarbjergbækvej, og eksisterende stald cirka 11 meter fra vejen. Der er et eksisterende bælte af træer langs Glarbjergbækvej, som afskærmer beholderen mod vejen, og som samtidig bevirker, at oversigtsforholdene ikke ændres i væsentlig grad. Udsigtsforholdene fra ejendommens indkørsler, samt trafikanter på Glarbjergbækvej vurderes heraf ikke at blive påvirket af, at gyllebeholderen placeres ind til 9 meter fra vejen.

Lemvig Kommune vurderer på den baggrund, at der er grundlag for at dispensere for afstandskravet til offentlig vej.

Lemvig Kommune meddeler på den baggrund dispensation til Husdyrlovens afstandskrav til offentlig vej. Dispensationen meddeles jævnfør Husdyrlovens § 9, stk. 3.

I godkendelsen stilles der samtidig vilkår om, at beholderen ikke må placeres nærmere vejen end 9 meter.

Lemvig Kommune konstaterer, at projektet i øvrigt overholder de generelle afstandskrav i Husdyrlovens § 6, 7 og 8.

3.1.1. Landskabelige forhold

Landskab og geologi

Glarbjergbækvej 6 ligger i landskabsområdet Bækmarksbro Hedeslette, umiddelbart på grænsen til Klosterheden Plantage. Ejendommen ligger i et område med intensiv jordbrugsdrift i store markblokke.

Området domineres af skov og plantage med Klosterheden mod øst og Bøvling Plantage mod sydvest. Tre vindmøller mellem Bøvling Plantage og ejendommen er markante i landskabet. Øst for ejendommen gennemskærer Fåremølle Å landskabet, mens jernbanen danner en tilsvarende barriere i landskabet vest for ejendommen. Fåre Stationsby ligger syd for ejendommen.

Kombinationen af skov og plantage, vindmøller, jernbane, vandløb, store marker og landsbyen skaber en lokal landskabskarakter med høj kompleksitet og varierende skala, trods det forholdsvist flade terræn.

Ejendommen ligger i det geologiske interesseområde Kronhede og Lem Vig, hvor hovedopholdslinjen fra den sidste istid opleves fra flere markante tunneldale, i særdeleshed Lem Vig. Fra nord fortoner det stærkt bakkede morænelandskab sig gradvist mod syd og sydvest ud i den flade hedeslette.

Projektets indvirkning på de landskabelige værdier

Det eksisterende bebyggede areal på Glarbjergbækvej 6 udgør cirka 5.800 m². Udvidelsen af ejendommen udgør cirka 2.800 m², hvor cirka 1.800 m² udgøres af ny stald, og cirka 1.000 m² udgøres af ny gyllebeholder. Dog udgør alternativet til at bygge en samlet slagtesvinestald, de to rundbuehaller samlet cirka 1.500 m², hvilket reducerer udvidelsen til cirka 2.500 m².

Stald og gyllebeholder opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse. Udvidelsen betegnes som erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift.

Den nye stald og gyllebeholderen vil fremstå som dominerende bygninger på ejendommen. Stalden opføres med tilsvarende bredde af den eksisterende vestlige slagtesvinestald. Alternativet, to rundbuehaller vil fremstå knapt så dominerende på ejendommen. Hallerne har hver en bredde på 12,6 meter, en højde på cirka 6 meter og en længde på cirka 60 meter. Rundbuehallerne vil med deres konstruktion fremstå som enkeltelementer uden tydelig sammenhæng med den resterende bygningsmasse. Da hallerne placeres i tilknytning til det eksisterende anlæg, og da ejendommen ikke ligger i et område med særlige landskabelige interesser, vurderes det ikke væsentligt, om der opføres en samlet stald, eller to rundbuehaller.

Gyllebeholderen etableres med fast overdækning.

Ejendommen er lokaliseret uden for landskabelige interesseområder, jævnfør udpegningen i Lemvig Kommuneplan 2013-25.

Den overordnede målsætning i planen er dels at bevare og udvikle karakteristiske landskaber af høj kvalitet, dels at finde balance mellem at beskytte og benytte landskaberne. Det fremgår videre af planen, at: "I landskaberne skal en række til tider modstridende interesser forenes: Landbrug, naturbeskyttelse, drikkevand- og råstofindvinding, adgang til naturen samt dyrkelse af fritidsinteresser."

Det fremgår af kommuneplanens retningslinje for landskabelige bevaringsværdier, at: "Lemvig Kommunes værdifulde landskaber skal bevares og beskyttes.", og at "De værdifulde landskaber skal som udgangspunkt friholdes for nyt byggeri og anlæg."

Det søgte projekt ligger ikke i et område udpeget som landskabeligt interesseområde, og projektet vurderes heraf ikke at være i strid med kommuneplanens målsætning eller retningslinje.

Fortidsminder, kulturhistorie og beskyttelseslinjer

Der ligger 13 registrerede gravhøje inden for 1.000 meter af ejendommen, mod syd, sydvest, nord og nordøst. Den nærmeste gravhøj ligger cirka 400 meter sydvest på ejendommen. Indsigten til gravhøje vurderes ikke at blive påvirket af projektet, da der ikke er særlige indsigtskiler til gravhøjene, som forstyrres af projektet. Udvidelsen sker i tilknytning til eksisterende byggeri og er ikke i strid med bygge- eller beskyttelseslinjer.

Det søgte projekt ligger udenfor kystnærhedszonen, skovbygge- linjer, strand- og klitbeskyttelseslinjer, å- og søbeskyttelseslinjer, samt kirkebyggelinjer.

Yderligere information i forhold til Museumsloven og byggeprojekter kan findes via

<http://www.holstebro-museum.dk/arbejdsomraader/arkaeologi/landarkaeologi/er-du-landmand-eller-skovrejser.html>

Det anbefales, at ansøger kontakter Holstebro Museum forud for opstart af byggeprojekter.

Samlet vurdering

Det søgte projekt vurderes ikke at have et omfang, som vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabets geologiske fortælling om de markante aftryk, som den seneste istid har efterladt.

Det projekterede byggeri afskærer ikke for indsigtskiler til særlige landskabsstrukturer, såsom kystlinjer, bakkeøer eller dalstrøg. Byggeriet afskærer ikke for indsigtskiler til gravhøje, kirker eller andre væsentlige kulturhistoriske landskabselementer.

Da der er tale om en væsentlig udvidelse af ejendommens bebyggede areal, stilles der vilkår om, at udvidelsen sker i overensstemmelse med det søgte. Herved forstås, at stald og gyllebeholder skal udformes og placeres som ansøgt.

Vilkåret stilles for at sikre, at den samlede ejendom fremstår som en helhed med et enkelt udtryk, samt for at forebygge, at udvidelsen medfører en væsentlig landskabelig påvirkning.

Samlet set vurderes projektet herefter ikke i væsentlig grad at forstyrre landskabet eller de kulturhistoriske interesser i området.

Alternative placeringer af projektet

Der er ikke forelagt alternative placeringer af projektet i ansøgningsmaterialet

3.2. Dyrehold, staldanlæg og management

Ansøgningen indeholder en række bilag, som beskriver projektet. Godkendelsen indeholder en række af disse bilag (godkendelsens bilag 1 – 13).

Den projekterede slagtesvinestald/rundbuehaller etableres med delvis spaltegulv (25 – 49 % fast gulv) og gyllekøling. Gyllebeholderen etableres med fast overdækning (telt).

Der anvendes foderkorrektioner i slagtesvinestaldene til at reducere ammoniakemissionen og udskilt fosfor af dyr.

Staldsystemet delvist spaltegulv er nærmere beskrevet i Miljøstyrelsens Teknologiblade om driftssystemer til slagtesvineproduktion:

http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Teknologiblade/Delvistfastgulv_version3_110329.pdf.

Miljøstyrelsen bemærker, at effekten af delvis spaltegulv kun opnås, hvis søleadfærd i stierne undgås. Det fremgår af bilag 3, at der er overbrusning af stierne i slagtesvinestaldene. Kombinationen af overbrusning og gyllekøling, som reducerer ammoniak og skaber et køligere indeklima i staldene vurderes at give det nødvendige grundlag for at opnå den ønskede effekt af gulvtypen.

Gyllekølingsteknologien er nærmere beskrevet i Miljøstyrelsens Teknologiblade:

http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Teknologiblade/Slagtesvin_Koelingafgylle_version3.pdf.

Gyllekanalerne i den projekterede stald udgør 828 m².

En reduktion på 19 % ammoniak som ansøgt kræver en gennemsnitslig specifik køleeffekt på 20,7 W/m².

Ved 828 m² gyllekanaler med køleslanger skal pumpens køleeffekt være 20,7 W/m² x 828 m² = 17,14 KW

Den årlige køleydelse er således 17,14 KW x 8.760 driftstimer = 150.143 KWh.

Ved at installere en varmepumpe med en køleeffekt på 40 KW skal varmepumpens driftstid således være 17,14 KW/40 KW x 8.760 driftstimer = 3.754 driftstimer.

En varmepumpe med 50 KW køleeffekt skal tilsvarende være i drift i 3.003 timer/år.

Bedste tilgængelige teknik

Ansøger redegør i bilag 3 for, at

- Danish Crowns *Code of Practice* er indført

- der føres regnskab med vand- og energiforbrug
- dyreholdet optælles og registreres
- Der føres gødningsregnskab
- Foderanlæg, overbrusning o. lign. kontrolleres dagligt
- Videntretet for landbrugs (nu SEGES) *Vejledning for god produktionspraksis i primærproduktionen – en branchekode* følges

Code of practice:

[http://www.danishcrown.dk/files/cache/20111208233004e0a21806a90144c286282d2450ec8e51/Code of practice nov2009 web.pdf](http://www.danishcrown.dk/files/cache/20111208233004e0a21806a90144c286282d2450ec8e51/Code%20of%20practice%20nov2009%20web.pdf).

Vejledning for god produktionspraksis i primærproduktionen:

[http://www.foedevarestyrelsen.dk/SiteCollectionDocuments/Foder/Virkomheder/vejledninger/Branchekodeforgodproduktionspraksis\[1\].pdf](http://www.foedevarestyrelsen.dk/SiteCollectionDocuments/Foder/Virkomheder/vejledninger/Branchekodeforgodproduktionspraksis[1].pdf).

Vejledningen ideholder blandt andet retningslinjer for dyrkning af afgrøder og udbringning af husdyrgødning, indkøb, opbevaring og blanding af foder, samt god adfærd ved fodring, sikring af god vandkvalitet, vedligehold af bygninger, anlæg og udstyr, skadedyrsbekæmpelse, forsvarlig håndtering af farligt affald, uddannelse af personale, m.v.

På baggrund af de beskrevne tiltag og procedurer på husdyrbruget vurderer Lemvig Kommune, at niveauet for management lever op til BAT.

BAT-emissionsniveauet for ammoniak er jævnfør beregning i husdyrgodkendelse.dk **5.339 kg N/år**.

Lemvig Kommune beregner BAT-emissionsniveauet for fosfor til **9.659 kg P/år**. Beregningen er foretaget på baggrund af Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår for konventionel produktion af slagtesvin i gyllesystemer,

[http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Standardvilkar/BATEmissionsgraenser slagtesvin maj2011.pdf](http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Standardvilkar/BATEmissionsgraenser_slagtesvin_maj2011.pdf), jævnfør den nyeste justerede BAT-norm for fosfor,

[http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.BAT-standardvilkar.ashx#justeret bat-graense for fosfor for svin](http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.BAT-standardvilkar.ashx#justeret_bat-graense_for_fosfor_for_svin).

Delvis spaltegulv og gyllekøling i projekteret slagtesvine-stald/rundbuehaller, foderoptimeringer ved slagtesvinene, samt overdækning af den projekterede gyllebeholder medfører, at husdyrbruget efter Lemvig Kommunes vurdering lever op til BAT.

Lemvig Kommune stiller vilkår til valg af staldsystem, gyllekøling, foderoptimeringer og overdækning af gyllebeholder, således at de beregningsmæssige forudsætninger om ammoniak- og lugtreduktion fastholdes.

Ejendommen vurderes dermed som helhed at anvende den bedste tilgængelige teknik ved realiseringen af det søgte projekt.

Egenkontrol

På baggrund af ansøgers beskrivelse af egen kontrol stiller Lemvig Kommune vilkår, som omfatter at der skal føres gødningsregnskab, udarbejdes mark- og gødningsplaner, føres kontrol med besætningsstørrelsen og føres logbog over foderblandinger. Oplysningerne skal opbevares på husdyrbruget i 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Vilkåret har til formål at sikre, at der foreligger dokumentation for overholdelse af vilkår om afsætning af husdyrgødning, areal- og fodervilkår, samt vilkår til anvendelse af renere teknologier.

3.3. Energi- og vandforbrug

Ansøger beskriver, at det årlige energiforbrug forventes at stige til cirka 290.000 KWh efter udvidelsen.

Der anvendes cirka 18.000 L fyringsolie ved den nuværende drift. Dette må forventes at blive reduceret til et minimum som følge af, at der etableres gyllekøling i den projekterede stald. Gyllekølingen er fremadrettet den primære varmekilde på ejendommen.

Forbrug af dieselolie til markdriften er cirka 20.000 L/år, dette forventes ikke at ændre sig væsentligt fremadrettet.

Overdækning af gyllebeholderen medfører, at der ikke tilføres regnvand til beholderen, hvilket betyder færre gylletransporter fra beholderen i forhold til en ikke-overdækket beholder.

Den projekterede stald etableres i videst mulig omfang med energibesparende teknologier inden for belysning, ventilation, varme, m.v.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at den projekterede stald skal opføres med lavenergibelysning, at der skal anvendes frekvensstyret ventilation, eller et ventilationssystem med tilsvarende lavt energiforbrug.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at udtjente lyskilder skal udskiftes til lavenergibelysning, samt at udtjente ventilationssystemer skal udskiftes til frekvensstyret ventilation eller et system medtilsvarende lavt energiforbrug.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at ejendommen skal gennemgås af en energikonsulent senest et år efter, at miljøgodkendelsen er taget i brug. Der skal udarbejdes en handleplan ud

fra konsulentens anbefalinger, og nye energibesparende tiltag skal implementeres, hvor det er muligt, jævnfør proportionalitetsprincippet i BAT.

Lemvig Kommune stiller desuden vilkår om, at husdyrbrugets energiforbrug årligt registreres, så effekten af energibesparende tiltag kan følges og potentialet for yderligere energibesparelser kan kvantificeres.

Ansøger beskriver, at det årlige totale vandforbrug på ejendommen forventes at stige fra cirka 6.570 m³ til cirka 9.400 m³. I bilag 3 redegør ansøger for, at vandspild forebygges ved at placere foderkryber under drikkeventiler. Overbrusning til slagtesvin er tids- og temperaturstyret. Stalde iblødsættes inden vask.

Ejendommen har egen vandforsyning, og Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om, at det årlige vandforbrug aflæses og registreres. Ud fra en kontinuerlig registrering af vandforbruget kan det vurderes, om der er grundlag for en videre indsats til reduktion af vandforbrug og forebyggelse af vandspild.

Som følge af ansøgers beskrivelse af tiltag til forebyggelse af vandspild, samt Lemvig kommunes vilkår om registrering af energi- og vandforbrug, vilkår om energikonsulent og vilkår om, at der anvendes energieffektive teknologier i den projekterede stald og at udtjent belysning og ventilation udskiftes til produkter med lavt energiforbrug, vurderes husdyrbruget i ansøgt drift som helhed at leve op til BAT for vand- og energiforbrug.

3.4. Gener

3.4.1. Lugt

Lugtgeneafstandene til byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig er beregnet i den digitale ansøgning.

Lemvig Kommune konstaterer, at ejendommene Fårevej 70, 78, og 82B ligger nærmere Glarbjergbækvej 6 end Fladhedevej 6, der er udpeget i ansøgningen som nærmeste enkeltbeboelse. Samtidig er det konstateret, at disse tre alle ligger mere end 1.000 meter fra husdyrbruget, og at den vejledende geneafstand fortsat er overholdt med stor margen til enkeltbeboelser.

Afstandskravet til enkeltbeboelse er jævnfør skema 76 508 på 313 meter.

Nærmeste samlede bebyggelse er Fåre Stationsby, som ligger cirka 1,3 km syd for husdyrbruget. Det ukorrigerede afstandskrav er jævnfør ansøgnings-skema 76 508 på 641 meter. På grund af Fåre Stationsbys placering syd for husdyrbruget korrigeres afstandskravet dog til 577 meter.

Nærmeste byzone er Ramme By, som ligger cirka 3,2 km fra husdyrbruget. Afstandskravet til byzonen er jævnfør ansøgningskema 76 508 på 837 meter.

Lemvig Kommune konstaterer, at nærmeste samlede bebyggelse og byzone er korrekt udpeget i ansøgningssystemet.

Lugtgenerafstandene er herved overholdt til alle tre områdetyper.

Det indgår i projektet, at den nye slagtesvine-stald/rundbuehaller etableres med delvist spaltegulv, som har en lugtreducerende effekt i forhold til drænet gulv med spalter. Dette teknologivalg fastholdes derfor i miljøgodkendelsens vilkår.

I vilkår om produktionens størrelse fastholdes antallet af stipladser i de enkelte stalde, således at forudsætningerne i lugtberegningen fastholdes.

Miljøgodkendelsen indeholder desuden vilkår om, at der sikres en god staldhygiejne ved at efterse ventilation hver gang der indsættes nye dyr, samt at hele ejendommen og dens omgivelser renholdes, således af lugtgener begrænses mest muligt

Da Lemvig Kommune konstaterer, at lugtgenerafstandene er overholdt, samt at der i øvrigt ikke er forhold ved det søgte projekt, som giver anledning til at forvente et større lugtbidrag end normalt fra en produktion af den søgte størrelse, konkluderer Lemvig kommune, at det forøgede lugtbidrag fra den søgte produktion ikke kan betragtes som væsentligt.

3.4.2. Støj

Ansøger har identificeret støjkilder i bilag 8.

Husdyrbrugets støjkilder er ventilation, støj fra dyrehold ved flytning af dyr, fodertransporter og interne transportere i øvrigt.

Projektet indebærer nye støjkilder fra ejendommen i form af nyt ventilationsanlæg, samt et forøget støjbidrag fra foderanlæg.

Der er god afstand til omboende, og de nye støjkilder eller støj fra husdyrbruget som helhed vurderes ikke at være væsentlige for omgivelserne.

Miljøgodkendelsen indeholder støjvilkår, som omfatter hele ejendommen, dog undtaget transportere uden for selve ejendommen.

Skulle der mod forventning indgå berettigede støjklager, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyr-

bruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag, eksempelvis i form af støjvoldede eller anden placering af støjkilder.

Det bemærkes, at støjvilkåret skal overholdes hos alle omkringboende, også andre landbrugsejendomme.

3.4.3. Lys

Lyskilder i dagtimerne udgør ikke under almindelige forhold en væsentlig gene. Lys ved udleveringsramper kan være tændt i tidlige dagtimer i forbindelse med indlevering og afhentning af dyr. Der er god afstand til omboende, og eksisterende bygninger og beplantning afskærmer lyskilderne på ejendommen. Det vurderes således, at lyskilder ved ramperne ikke giver anledning til væsentlige gener for omboende.

Lyskilder fra det søgte projekt vurderes samlet ikke at give anledning til væsentlige gener for omkringboende, eller at udgøre en væsentlig forstyrrelse i landskabet.

Skulle der mod forventning indgå berettigede klager over lyspåvirkning fra ejendommen, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at dæmpe ejendommens lyskilder, for eksempel ved at retningsbestemme lyskilder, så unødige fjernvirkninger undgås.

3.4.4. Fluer og skadedyr

Flue- og skadedyrsbekæmpelse indgår i *Vejledning om god produktionspraksis i primærproduktionen – en branchekode*, som efterleves på husdyrbruget.

Lemvig Kommune fastholder praksis ved vilkår om bekæmpelse af fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Skadedyrlaboratoriet).

Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen.

3.4.5. Støv

Ansøger har identificeret støvkilder i bilag 8.

Støv opstår primært ved håndtering af foder i foderlade og blanderum. Der er støvbindeanlæg i stalden.

Støvgener fra ejendommen kan desuden opstå ved interne transporter på ejendommen.

Der er god afstand til omkringboende. Projektet indebærer ikke aktiviteter, som forventes at medføre væsentlige støvgener for omkringboende.

Skulle der mod forventning opstå støvgener, som af Lemvig Kommune vurderes som væsentlige, kan Lemvig Kommune ef-

ter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget støvdæmpende tiltag.

3.4.6. Transport

Ansøger har beskrevet transportveje til udbringningsarealer i bilag 9 og antal og type transportere i bilag 10.

Der henvises til god landmandspraksis, at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og ud-kørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Antallet og typerne af transportere til og fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Lemvig Kommune vurderer, at de eksisterende til- og frakørselsforholdene er tilfredsstillende til det søgte projekt.

3.5. Forurening

3.5.1. Spildevand herunder regnvand

Afløbsforholdene for spildevand og regnvand fremgår af bilag 7. Jævnfør ansøgers beskrivelse afledes tag- og overfladevand til sivedræn. Husspildevand og sanitært spildevand fra driftsbygninger ledes til godkendt septiktank.

Øvrigt spildevand fra driftsbygninger ledes til gyllebeholder.

Der skal søges særskilt tilladelse til udledning af regnvand fra den projekterede slagtesvinestald/rundbuehaller. Nærmere oplysninger findes på Lemvig Kommunes hjemmeside:

<http://www.lemvig.dk/Natur-og-miljoe/Spildevand/Tagvand-og-overfladevand.aspx>

Lemvig Kommune vurderer, at håndtering af spildevand er tilfredsstillende ved overholdelse af de generelle regler for spildevandshåndtering, herunder også husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om opsamling, opbevaring og håndtering af vaskevand, restvand, mv.

3.5.2. Husdyrgødning og foder

Opbevaringskapacitet til husdyrgødning i ansøgt drift er beregnet af ansøger i bilag 4.

Det fremgår af beregningen, at der i ansøgt drift produceres 9.259 m³ flydende husdyrgødning, vaskevand og restvand på husdyrbruget pr. år, samt at der er en samlet opbevaringskapacitet på 9.185 m³, heraf 820 m³ på anden ejendom.

Opbevaringskapaciteten er af ansøger beregnet til 11,9 mdr.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at ejendommen skal råde over mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning, restvand og vaskevand, m.v., således at det sikres, at det er muligt at udbringe husdyrgødning mv. på de tidspunkter år året, hvor det giver optimalt udbytte for afgrøderne.

For at sikre mod utilsigtet spild ved påfyldning af gyllevogne, stiller Lemvig Kommune vilkår om, at overpumpning til gyllevogn fra gyllebeholdere skal ske på en befæstet plads uigennemtrængelig for fugt, med afløb til gyllesystemet. Alternativt kan der anvendes gyllevogne med påmonteret sugetårn og overløbssikring.

Foder

Der fodres med hjemmeblandet vådfoder.

Der er anvendt foderkorrektion for råprotein og fosfor ved slagtesvinene i projektet, og der stilles fodervilkår, så det sikres, at forudsætningerne i ansøgningen overholdes.

Fodervilkår gælder alene slagtesvineproduktionen, og ikke ejendommens sopolteproduktion på 200 årsvin (31 – 107 kg).

Foder opbevares i foderlade og fodersiloer. Med henvisning til at husdyrbruget følger *Vejledning om god produktionspraksis i primærproduktionen – en branchekode*, vurderes der ikke at være behov for særlige vilkår til opbevaring eller håndtering af foder, ud over det generelle vilkår om effektiv skadedyrsbekæmpelse og god hygiejne på husdyrbruget.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Ansøger beskriver procedure ved større driftsuheld i ansøgningen:

Ved uheld med et ikke uvæsentligt udslip af gylle, skal Lemvig Kommune straks kontaktes. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

I forbindelse med udvidelsen er der udarbejdet en Beredskabsplan på ejendommen, der beskriver handling i tilfælde af brand, gylle- eller olieudslip, strømsvigt og spild af kemikalier. Denne skal anvendes ved uheld eller forureninger, der har en størrelse, der kan få konsekvenser for det eksterne miljø.

Brandslukkere er fordelt i bygningerne på ejendommen. Sektionering af staldene kan reducere omfanget af skader ved brand. Ud-/indlevering af dyr i hver sektion giver øgede antal flugtveje for dyr og mennesker. Der er brandhæmmende vægge/døre i bygningerne.

I tilfælde af gylleudslip vil der ske inddæmning ved gravning af vold/kanaler eller udlægning af halmballer. Gyllen vil blive opsuget og udbragt på voksende afgrøder.

Ansøger beskriver desuden tiltag for at minimere risikoen for miljøuheld:

- *Al overpumpning af gylle sker på betonstøbt læsseplads. Pladsen er indrettet således at evt. overløb ledes via afløb retur til gyllebeholder.*
- *Pumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn skal foregå under overvågning.*
- *Alle gyllebeholdere kontrolleres og godkendes hvert 10. år af uvildig kontrollant.*
- *Omfangsdræn v. beholder ledes til brønd som løbende kontrolleres af ejer.*

Beredskabsplanen er vedlagt i bilag 6. Lemvig Kommune stiller vilkår om, at beredskabsplanen løbende skal opdateres, samt at den skal være tilgængelig for ejendommens ansatte.

Lemvig Kommune vurderer herefter, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at modvirke forureninger forårsaget af driftsforstyrrelser og uheld.

3.5.3. Affald

Ansøger har redegjort for de forventede affaldsfraktioner i bilag 11. Type, opbevaring og bortskaffelse er beskrevet.

Godkendelsen indeholder vilkår om affaldshåndtering. Dette vilkår er rettet mod ejendommens samlede affaldsproduktion.

Det forventes, at mængderne af affald forøges som følge af udvidelsen, uden at dette i øvrigt er miljømæssigt betænkeligt.

Lemvig Kommune gennemgår i øvrigt husdyrbrugets affaldsproduktion og affaldshåndtering ved miljøtilsyn, herunder anvises korrekt bortskaffelse af affaldsfraktioner.

Lemvig Kommune har ved det seneste tilsyn på ejendommen i 2015 konstateret, at affald håndteres og bortskaffes korrekt og forsvarligt.

3.5.4. Råvarer og hjælpestoffer

Ansøger beskriver forbrug og håndtering af pesticider i ansøgningen:

Forbruget af pesticider planlægges i samråd med planteavlsskulent. I sæsonen ydes løbende rådgivning i relation til aktuelle

skadedyr og sygdomme, og behandlingsforslag udarbejdes.

Påfyldning og rengøring af marksprøjten foregår på vaskeplads.

Eventuel restbeholdning opbevares i dunke i aflåst kemikalierum på adresse og anvendes i den følgende vækstsæson.

Lemvig Kommune er ikke bekendt med, at der ud over pesticider, olie, gødning og eventuelle fodertilsætningsstoffer, opbevares eller håndteres særligt farlige stoffer på ejendommen.

For at forebygge forurening som følge af utilsigtede spild, stiller Lemvig Kommune vilkår om, at der ikke må ske oplag, anvendelse eller transport af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier ved overfladeafløb.

Lemvig Kommune har ved seneste tilsyn i 2015 konstateret, at opbevaring og håndtering af råvarer og hjælpepestoffer, herunder farlige flydende stoffer sker korrekt og forsvarligt.

Opbevaring og håndtering af råvarer og hjælpepestoffer, herunder farlige flydende stoffer vurderes herefter ikke at udgøre en miljærisko på ejendommen.

3.6. Ammoniaktab - generelt

Husdyrlovens generelle ammoniakreduktionskrav for søer og smågrise, samt slagtesvin er 30 %, og 20 % for smågrise, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 1. ad a, Tabel 1.

Det fremgår af ansøgningskema 76 508, at det generelle ammoniakkrav er opfyldt med 416 kg N/år.

De valgte virkemidler er etablering af delvist fast gulv og gyllekøling i projekteret slagtesvinestald, optimeret fodring af slagtesvin, samt fast overdækning af projekteret gyllebeholder. Virkemidlerne er fastholdt i godkendelsens vilkår.

3.7. Ammoniakpåvirkning af natur

De herunder nævnte kategoriserede naturtyper er omfattet af særlige ammoniakdepositionskrav, jævnfør beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 2.

Kategori 1 natur – ammoniakfølsom natur i N2000 områder

Kategori 1 natur er ammoniakfølsomme naturtyper indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, Natura 2000 - områder.

Anlægget ligger cirka 4,5 km vest for det nærmeste Kategori 1-natur, som er et overdrev i Natura 2000-område 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage.

Den totale ammoniaktilførsel på dette naturområde fra husdyrbruget må ikke overstige 0,7 kg N/ha/år.

Den totale ammoniakdeposition på overdrevet fra det søgte projekt er beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet konstateres herved at være overholdt.

Kategori 2 natur – større § 3 områder

Kategori 2 natur er større § 3 naturområder, som er beskyttet gennem § 7, stk. 1 nr. 2 i Husdyrloven.

Anlægget ligger cirka 3,8 km vest for nærmeste Kategori 2-natur, som er et overdrev i Klosterhede Plantage, som er større end 2,5 ha.

Den totale ammoniaktilførsel må ikke overstige 1 kg N/ha/år.

Den totale ammoniakdeposition fra projektet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet konstateres herved at være overholdt.

Kategori 3 natur – moser, heder og overdrev

Kategori 3-natur er heder, moser og overdrev, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2.

Kommunen kan ikke fastsætte vilkår om en merdeposition på under 1,0 kg N/ha/år på kategori 3-natur, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 4, tabel 3.

Anlægget på Glarbjergbækvej 6 ligger cirka 1.000 meter vest for et større sammenhængende § 3-registreret moseområde på cirka 13 ha, og cirka 1.000 meter syd for et overdrev på cirka 1,7 ha.

Merdepositionen fra projektet er på begge naturområder beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet konstateres herved at være overholdt.

Øvrig natur

Anlægget på Glarbjergbækvej 6 ligger cirka 140 meter sydvest for et § 3-beskyttet engområde på cirka 0,7 ha.

Der ligger desuden 3 mindre søer inden for 500 meter af anlægget, nærmeste sø cirka 250 meter øst for anlægget. Søernes størrelser er mellem 400 og 1.300 m².

Merdepositionen på engen er beregnet til 1,3 kg N/ha/år. Merdepositionen på den nærmeste sø er 1,1 kg N/ha/år

Beregningspunkter er indsat af ansøger og Lemvig Kommune i det digitale ansøgningssystem. Lemvig Kommune har verificeret ruheder i beregningerne, jævnfør retningslinjerne i "naturpixi-bogen", som findes i Miljøstyrelsens WIKI-vejledning, www.mst.dk/husdyrvejledning.

Habitatvurdering og Bilag IV-arter

Kommunen skal vurdere på alle planer og projekter om, hvorvidt de kan skade de arealer og arter, der er beskyttede i Natura 2000-områder.

Natura 2000-områder og arter er udpegede på internationalt plan, og de forskellige EU-lande er ansvarlige for, at de ikke tager skade af den menneskelige aktivitet i landet.

Den Europæiske Union vedtog i 1992 et direktiv, som havde til hensigt at fremme beskyttelsen af de mest truede naturtyper, svampe-, plante- og dyrearter i Europa. I daglig tale kaldes det for "habitatdirektivet", og det pålægger de nationale regeringer at udpege områder, der indeholder truede eller sårbare arter og deres levesteder. Til direktivet findes et bilag, som nævner 230 dyrearter, 483 plantearter og 198 biotoper, der skal beskyttes.

Natura 2000-områderne består af habitatområder med særlig værdifulde naturtyper, dyre- og plantearter og af fuglebeskyttelsesområder med særlige fugle.

I bilag IV til Habitatdirektivet er listet en række dyrearter samt få plantearter, som skal beskyttes. Ligeledes er arternes yngle- og rasteområder beskyttede. Beskyttelsen gælder uanset hvor arterne forekommer, dvs. både indenfor og udenfor Natura 2000-områder.

Screening

Husdyrbruget ligger cirka 5 km nordøst for Natura 2000-område 65, Nissum Fjord, som består af Habitatområde 58 og Fuglebeskyttelsesområde 38.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er hovedsageligt strandengene hele vejen rundt om fjorden samt nogle få sure overdrev syd for udløbet af Bækmarksbro å. Truslerne for strandenge er uhensigtsmæssig hydrologi (udtørring), mindre saltpåvirkning, tilgroning som følge af for stor næringsstofpåvirkning og invasive arter. Truslerne for de sure overdrev er hovedsageligt tilgroning som følge af manglende naturpleje. Derudover er der arterne laks, odder og lampret, som bl.a. er afhængige af optimal vandkvalitet.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet er knopsvane, kortnæbbet gås, krikand, lysbuget knortegås, pipeand,

sangsvane, spidsand, alm. ryle, dværgterne, rørvagtel og spiltterne. Truslerne for disse arter er bl.a. forstyrrelser især i yngleperioden, prædation, tilgroning og fragmentering af naturarealer der tidligere har været plejet og dermed egnet sig til yngle- og rasteområde for fuglene.

Husdyrbruget ligger cirka 3,8 km vest for Natura 2000-område 224. Natura 2000-område 224 udgør et samlet areal på 563 ha og består af Habitatområde 224.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde 224 er bl.a. tør og våd hede, tidvis våd eng, hængesæk og brunvandet sø samt arterne bæklampret og odder. Truslerne for hedearealer, tidvis våd eng og hængesæk er næringsstofbelastning, fragmentering, invasive arter og tilgroning.

Arterne bæklampret og odder er begge følsomme overfor forstyrrelser og er afhængige af god biologisk vandløbskvalitet.

Samlet vurdering

Beskyttelsesniveauerne for kategori 1-, 2- og 3-natur er overholdt.

Ammoniakmerdepositionen på en beskyttet eng på cirka 0,7 ha er beregnet til 1,3 kg N/ha/år. Engen er potentielt levested for bilag IV-arten Birkemus, uden at den dog er registreret på området.

Baggrundsbelastningen i Lemvig Kommune er jævnfør http://naturstyrelsen.dk/media/nst/attachments/92296/bilag_1.pdf, cirka 16 kg total N/ha/år.

Tålegrænsen for fersk eng er 15-25 kg N/ha/år. Tålegrænsen for denne eng vurderes at være i den høje ende af intervallet, da engen udgør et begrænset areal, og dermed udsættes for randpåvirkninger fra driften af de omkringliggende landbrugsarealer. Merdepositionen af ammoniak vurderes derfor ikke at udgøre risiko for en skadevirkning på engen. Da der ikke vurderes at være risiko for en tilstandsændring af engen, vurderes en eventuel tilstedeværelse af Birkemus ikke at blive påvirket af projektet.

Der ligger tre mindre søer på mellem 400 og 1.300 m² inden for 500 meter af anlægget med en ammoniakmerdeposition på op til 1,1 kg N/ha/år.

Søerne kan være levested for Stor Vandsalamander, Spidssnudet Frø og Strandtudsen, uden at disse arter dog konkret er registreret ved besigtigelse.

Ammoniakmerdepositionen fra det søgte projekt i sig selv vurderes ikke at udgøre en væsentlig risiko for bilag IV-arter. Som følge af søernes beliggenhed nær landbrugsjord og søernes begrænsede størrelse, vurderes de ikke at være særligt næringsfattige, og dermed særligt følsomme for luftbåren kvælstof.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre projekter, som i sammenhæng med dette projekt, vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

Projektet vurderes på grund af afstanden til de pågældende Natura 2000-områder ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 224 eller 65, eller andre Natura 2000-områder.

4. Arealbeskrivelse

Alle ejede og forpagtede udbringningsarealer til Glarbjergbækvej 6 fremgår af bilag 12a og 12b.

4.1. Markoplysninger

Arealoversigt

Der er et samlet udbringningsareal (ejede og forpagtede arealer) til Glarbjergbækvej 6 på cirka 240 ha.

Jordbundstype

Det fremgår af ansøgningsskema 76 508, at udbringningsarealerne til Glarbjergbækvej 6 er sandjord (JB1, JB3 og JB4), dog med undtagelse af mark NEM-1, som er angivet som JB6.

Jævnfør jordbundstypekort fra 2014, som ses på www.jordbrugsanalyser.dk, har Lemvig Kommune konstateret, at en stor del af arealerne, der er angivet som sandjord i ansøgningen, i jordbrugsanalyserne i stedet er angivet som lerjord (JB6).

Lemvig Kommune har derfor i en scenarieberegning (skema 86 816) justeret jordbundstyperne ud fra jordbundstypekortet.

Resultaterne af scenarieberegningen viser samlet set, at beskyttelsesniveauerne i Husdyrloven også ved justering af jordbundstyperne er overholdt.

Markvanding og markdræn

Lemvig Kommune finder ikke anledning til at bestride ansøgningsoplysninger om dræn- og vandingsforhold. Det bemærkes, at kommunen ikke besidder detailoplysninger om de enkelte markers drænforhold.

Sædskifte

Det er i ansøgningen angivet, at alle udbringningsarealer drives med referencesædskifte. I Lemvig Kommunes scenarieberegning, skema 86 816 er sædskiftet justeret til jordbundstypens referencesædskifte.

Der fastsættes derfor ikke vilkår om sædskifte, jævnfør Miljøstyrelsens WIKI-vejledning.

Nitratklasser

Udbringningsarealerne ligger i Nitratklasse 0 (227,5 ha) og Nitratklasse II (12,4 ha). Udvaskningskravet for nitrat til overfladevand er overholdt, jævnfør ansøgningskema 76 508 og scenarieberegning, skema 86 816.

Skema	Beskyttelsesniveau [kg N/ha]	Udvaskning [kg N/ha]	Merudvaskning i fh. til plantebrug [kg N/ha]
76 508	72,5	72,4	5,9
86 816	60,9	60,8	5,1

Det indgår som virkemiddel, at der udlægges ekstra 1 % efterafgrøder ud over det generelle krav, hvilket fastholdes som vilkår i godkendelsen.

Fosforklasser

Projektet indebærer virkemidler i form af foderoptimering til at imødegå fosforudvaskning. Beskyttelsesniveauet for fosfor, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, er overholdt både i skema 76 508 og scenarieberegning, skema 86 816.

Skema	P-overskud [kg P/ha/år]	Maks. tilladt P-overskud [kg P/ha/år]
76 508	14,5	16,5
86 816	10,8	11,2

Drikkevandsinteresser

Udbringningsarealerne 10-0, 12-0, 12-1, 12-2, 13-0, 13-1 og 49-0 er helt eller delvist inden for nitratfølsomt indvindingsområde (NFI), jævnfør den nyeste viden fra Naturstyrelsens scoping i 2015.

Udpegningen af NFI i husdyrgodkendelse.dk er ikke opdateret, og beregningerne i skema 76 508 er derfor ikke retvisende, da de her udpegede arealer ikke længere indgår som NFI. Både skema 76 508 og 86 816 viser et fald i udvaskning ved ansøgt drift, og beskyttelsesniveauet vurderes på den baggrund at være overholdt.

Skema	Merbelastning mg nitrat/l	Udvaskning mg nitrat/l
86 816	-1/-2	49/50

Ekstra efterafgrøder indgår som virkemiddel til reduktion af nitratudvaskningen til grundvand.

Lemvig Kommune fastholder forudsætningen om 1 % ekstra efterafgrøder på bedriftsniveau til også at gælde konkret på de arealer, som ligger i NFI.

Ammoniakfølsom natur

Ingen af udbringningsarealerne ligger inden for 1.000 meter af særlig ammoniakfølsom natur (§ 7-natur).

Da der ikke sker en ændring i udbringningspraksis ved det søgte projekt, forventes der ikke at ske en merderposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder eller øvrige naturområder som følge af den søgte markdrift.

Samlet vurdering

Det fremgår af ansøgningen, at de generelle beskyttelsesniveauer for udvaskning af nitrat til overfladevand og grundvand, samt udvaskning af fosfor til overfladevand, er overholdt.

Supplerende miljøregulering, som krav om 2 meter bræmmer langs udvalgte vandløb og søer, samt forbud mod udbringning på stærkt skrånende arealer, forventes at give en forøget tilbageholdelse af næringsstoffer.

Udbringningsarealerne ligger ikke i Natura-2000 områder, fredede områder eller lignende, og alle udbringningsarealerne har vurderet ud fra luftfoto, i en lang årrække været drevet i almindelig omdrift.

I forhold til anvendelsen af BAT ved anvendelse af husdyrgødning henvises der til, at Miljøstyrelsen i de vejledende BAT-standardvilkår beskriver, at udbringning af husdyrgødning anses for BAT, når gældende regler for udbringning overholdes.

Før end den søgte arealdrift kan godkendes, skal der foretages en vurdering af udvaskningen i forhold til afskæringskriterierne for arealer som afvander til særligt sårbare Natura 2000-områder. Det skal således eftervises, at påvirkningen af nitrat og fosfor fra husdyrbruget ikke medfører risiko for skadevirkninger på Natura 2000-områder.

4.2. Habitatvurdering

Udbringningsarealerne er beliggende udenfor Natura 2000 område.

Udbringningsarealerne i projektet afvander til Natura-2000 område nr. 28, Nissum Bredning og område nr. 65, Nissum Fjord.

I Nissum Bredning-oplandet afvander cirka 12,4 ha via Heldum Bæk og Horn Sø.

I Nissum Fjord-oplandet afvander cirka 114,9 ha via Fåremølle Å og cirka 5,2 ha via Tang Sø.

De resterende cirka 107,4 ha afvander til Limfjordens vestlige del uden for habitatområde via Vestersø Landkanal.

Natura 2000 område nr. 28 og 65 er beskrevet i bilag 14.

4.2.1. Nitrat til overfladevand

Miljøstyrelsen har med notatet *Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven* fra den 24. juni 2010, *Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk* fra den 28. feb. 2011 med supplerende ændringer udarbejdet en vejledning til brug for kommunerne til vurdering af, hvorvidt ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen eller vil medføre en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser, jf. også husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11 stk. 2-6.

Afskæringskriterierne er fastlagt på baggrund af Faglig rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser nr. 787: "Effekter af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde".

Kriterierne i Miljøstyrelsens notat er opstillet for, hvornår et husdyrbrugs andel af den samlede nitratudvaskning til et vandområde (fjorde, bredninger, bugte og kystnære områder) kan udelukkes at have skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rasteplasser for beskyttede arter:

(afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter)

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det

aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

(afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv)

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Ved vurderingen af om ovennævnte afskæringskriterier er overholdt, skal der i praksis først foretages en vurdering/screening af om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning jf. pkt. 1A-C. I givet fald den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde er faldende eller stagnerende (fordi andre forhold har medført en øget nitratudvaskning til det aktuelle vandområde), vil det ansøgte ikke i kumulation med andre projekter og planer have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

Herefter foretages en vurdering/screening af om det ansøgte i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning jf. pkt. 2A-B. Til brug for denne vurdering foretages en beregning af nitratudvaskningen fra det ansøgte, der stammer fra husdyrgødningen. Såfremt nitratudvaskningen udgør mindre end 5 pct./1 pct. af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, vil det ansøgte ikke i sig selv have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

I den såkaldte Waddensee-dom anvendes forsigtighedsprincippet, når det drejer sig om beskyttelsen af Natura-2000 områderne. Det vil sige, at i tilfælde af tvivl om, hvorvidt et konkret projekt vil påvirke et Natura 2000 område væsentligt, udløser dette en konsekvensvurdering. EF-domstolen tolker begrebet "væsentligt" som "når det på baggrund af objektive kriterier (i screeningen) ikke kan udelukkes, at projektet risikerer at skade bevaringsmålsætningen for lokaliteten", samt at "et projekt kun tillades, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt, uden rimelig tvivl, kan fastslås at der ikke er sådanne virkninger".

Dette screeningsafsnit skal belyse hvorvidt ovennævnte afskæringskriterier er overholdte. Hvis kommunen ikke i screeningen kan påvise, at projektet ikke påvirker Natura 2000 området, skal der laves en konsekvensvurdering, hvor der er mulighed

for at stille skærpede vilkår ved brug af bilag 4 i godkendelsesbekendtgørelsen.

Nissum Bredning

Jævnfør oplysninger om dyretrykkets udvikling på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm> kan Lemvig Kommune konstatere, at husdyrtrykket er faldet fra 54.126,94 DE i 2007 til 48.355,77 DE i 2015 i oplandet til Nissum Bredning. Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre kilder til nitratudvaskning, som i samme periode er forøgede.

I forhold til afskæringskriterium pkt. 2 er der foretaget en beregning af den samlede nitratudvaskning fra det ansøgte udspredningsareal i oplandet, som efterfølgende er holdt op imod den samlede nitratudvaskning fra hele oplandet til Nissum Bredning:

Nissum Bredning	
Opland til Natura 2000 området, ha	60.009
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	38.406
Reduktionspotentiale (jf. nitratkortlægningen), pct.	71
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig*), kg N/ha/år	60
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området, kg N/år (60 x 0,29 x 38.406)	668.264
Udvaskning fra det øvrige opland (standard), kg N/år (10 x 0,29 x 21.603)	62.649
Udvaskning i alt fra opland kg N/år	730.913
Glarbjergbækvej 6	
Reduktionspotentiale (jf. nitratkortlægningen), pct.	25
Areal til udspredning i alt, ha	12,4
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	5,1
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år (12,4 x 5,1 x 0,75)	47,4
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct. (39,8/730.913 x 100)	0,006

* Oplandet er primært sand- og lerjord. Standardudvaskningen for sandjord er 78 kg N/ha/år og for lerjord 47 kg N/ha/år, jævnfør Miljøstyrelsens notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande.

Den samlede udvaskning fra udbringningsarealer i opland til Nissum Bredning er beregnet til 47,4 kg N/år.

Sammenholdt med den samlede kvælstofudvaskning fra hele kystoplandet på 730.913 kg N/år udgør udvaskningen fra udbringningsarealet 0,006 %.

Udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin, og derfor må husdyrbrugets arealer jævnfør afskæringskriterierne ikke udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning.

Nissum Fjord og Tangsø

Jævnfør oplysninger om dyretrykkets udvikling på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/> kan Lemvig Kommune konstatere, at husdyrtrykket er faldet fra 2007 til 2015 i det samlede opland til Nissum Fjord (Yder Fjord). Husdyrtrykket er i perioden faldet fra 26.484,45 DE til 24.818,86 DE.

Kystvandsoplandet til Nissum Fjord (Yder Fjord) består af flere underoplande. Et af disse er Flynder Å-systemet, som afvander til Tangsø (og herfra videre til Indfjorden, Bøvling Fjord og Nissum Fjord). Cirka 5,2 ha ligger i oplandet til Tangsø.

Tangsø (og Indfjorden) indgår som en del af udpegningsgrundlaget for Habitatområde 58, Nissum Fjord. Søerne er udpeget som naturtype 3150, næringsrig sø [Kilde: Natura 2000-basisanalyse 2015-2021 for Nissum Fjord, Natura 2000-område nr. 65, Habitatområde H58, Fuglebeskyttelsesområde F38, Naturstyrelsen, Miljøministeriet, 2013].

På baggrund af Miljøstyrelsens WIKI-vejledning og Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMK-132-00142 vurderer Lemvig Kommune, at oplandet til Tangsø i sig selv er omfattet af afskæringskriterierne for udvaskning af nitrat til overfladevand.

Natur- og Miljøklagenævnet udtaler i NMK-132-00142:

... Nævnet må tage stilling til, om udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne - set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet - forringer tilstanden i området. Idet det pågældende opland er under 10.000 DE, kan vurderingen heraf ikke alene baseres på oplysninger om udviklingen i dyretrykket i oplandet, jf. hertil Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug...

Lemvig Kommune har derfor undersøgt husdyrtrykkets udvikling i oplandet til Tangsø ved brug af data fra CHR-registeret i et modul udviklet af ConTerra.

Rapport om husdyrtrykkets udvikling er vedlagt som bilag 15a.

Outliers i rapporten (rapportens side 3) er undersøgt, og det er konstateret, at de husdyrbrug, hvor der er sket en væsentlig forøgelse i antal DE alle faktisk har foretaget besætningsudvidelse i overensstemmelse med CHR-data i perioden fra 2007 til 2015.

Rapporten viser, at husdyrtrykket i oplandet til Tangsø er steget fra 6.907 DE i 2007 til 8.151 DE i 2015.

Det fremgår af Miljøstyrelsens WIKI-vejledning, <http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning>, at

...i oplande, der er mindre end 1.000 hektar, og i oplande, hvor antallet af DE er mindre end 10.000, anbefales det, at kommunen så vidt muligt supplerer med lokal viden om udviklingen.

Det skyldes, at der er større usikkerhed i CHR-dataene for så små områder henholdsvis med så få antal DE...

...

I de kystoplande, hvor husdyrholdet er steget, kan kommunen også vurdere, om der er andre forhold uanset stigningen, der gør, at det stigende husdyrhold ikke giver anledning til en skade på vandmiljøet. Det kan omfatte, at der skal fratrækkes dyreenheder i de historiske CHR-data, fordi der siden seneste årlige opdatering heraf er etableret husdyrbrug, hvor nitratudvaskningen er reduceret, så den svarer til planteavlsbrug.

På den baggrund har Lemvig Kommune identificeret udviklingen i DE på økologiske bedrifter i oplandet, samt konventionelle bedrifter, der på baggrund af miljøgodkendelse eller miljøtilladelse efter Husdyrloven drives med en nitratudvaskning lavere end planteavlsniveauet, i alt 1.387 DE.

Desuden er det vurderet, at der ikke er andre kilder til forøget nitratudvaskning i Tangsø-oplandet.

Det konkluderes, at det reelle antal DE i 2015 for Tangsø-oplandet, som indebærer en udvaskning over planteavlsniveau er $8.151 \text{ DE} - 1.387 \text{ DE} = 6.764 \text{ DE}$. Det konkluderes hermed, at nitratudvaskningen til overfladevand fra oplandet til Tangsø ikke er stigende.

En uddybende redegørelse for ovenstående ses i bilag 15b.

I forhold til afskæringskriterium pkt. 2 er der foretaget en beregning af den samlede nitratudvaskning fra det ansøgte udspredningsareal i oplandet, som efterfølgende er holdt op imod den samlede nitratudvaskning fra hele oplandet til Nissum Fjord (Yder Fjord) og Tangsø-oplandet:

Tangsøopland	
Opland til Natura 2000 området, ha	14.814
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	6.196
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	0-50 (25)
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	69
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området, kg N/år (69 x 0,75 x 6.196)	320.643
Udvaskning fra øvrigt opland (standard), kg N/år (10 x 0,75 x 8.618)	64.635
Udvaskning i alt fra opland kg N/år (320.643+64.635)	385.278
Flynder Å (Yder Fjord, Nissum Fjord)	
Opland til Natura 2000 området, ha	30.327
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	19.713
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	0-50 (25)
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	72

Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området, kg N/år (72 x 0,75 x 19.713)	1.064.502
Udvaskning fra øvrigt opland (standard), kg N/år (10 x 0,75 x 10.614)	79.608
Udvaskning i alt fra opland kg N/år (1.064.502 + 79.608)	1.144.110
Glarbjergbækvej 6	
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	25
Areal til udspredding i alt, ha	114,9+5,2
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år**	5,1
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år (120,1 x 5,1 x 0,75)	459,4
Samlede påvirkning til Tangsø-oplandet, kg N/år (5,2 x 5,1 x 0,75)	19,9
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct. (631/1.144.110 x 100)	0,040
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Tangsø-oplandet, pct. (126/385.278 x 100)	0,005

*Standardudvaskningen er 78 kg N/ha/år for sandjord og 47 kg N/ha/år for lerjord, jævnfør Miljøstyrelsens notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande.

**beregnet i husdyrgodkendelse.dk, scenarieberegning 86 816.

Den samlede udvaskning fra udbringningsarealer i opland til Nissum Fjord er beregnet til 459,4 kg N/år.

Sammenholdt med den samlede kvælstofudvaskning fra hele kystoplandet på 1.144.110 kg N/år udgør udvaskningen fra udbringningsarealet 0,040 %.

Sammenholdt med den samlede udvaskning fra Tangsø-oplandet på 385.278 kg N/år udgør udvaskningen fra udbringningsarealet 0,005 %.

Udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin, og derfor må husdyrbrugets arealer jævnfør afskæringskriterierne ikke udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning.

Samlet vurdering

Nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne i oplandet til Nissum Bredning er mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning til oplandet.

Derfor vurderes det, at det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura 2000 område nr. 28.

Husdyrtrykket i oplandet til Tangsø, som er en del af udpegningsgrundlaget til Natura 2000 område nr. 65, Nissum Fjord, er steget siden 2007. Det er ved en nærmere analyse kortlagt, at en del af dyreenhederne, som indgår i oplandet kan tilskrives udvidelse af økologiske bedrifter, samt udvidelse af konventionelle bedrifter på vilkår om lavere nitratudvaskning end planteavlslsniveauet.

Lemvig Kommune ikke er bekendt med forøget udvaskning af nitrat til overfladevand fra andre aktiviteter i oplandet. Herunder er der taget stilling til påvirkningen fra dambrug i oplandet.

Det vurderes heraf, at den samlede nitratudvaskning til Tangsø er faldende. Således vurderes det ansøgte ikke i kumulation med andre projekter og planer at have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura 2000-område 65, Nissum Fjord.

Nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne i oplandet til Nissum Fjord og Tangsø er mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning til de to oplande.

Derfor vurderes det, at det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura 2000 område nr. 65.

Samlet set vurderes det, at det ansøgte hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil give anledning til væsentlig miljøpåvirkning af overfladevand i Natura 2000 område 28 eller 65.

4.2.2. Fosfor til overfladevand

Den tilgængelige forskningsbaserede viden om udvaskning af fosfor fra udbringningsarealer er begrænset. Erosionsbetingede tab, brinkerosion og udvaskning via drænede lavbundsjord er udgør de væsentligste risici for fosfortab til vandmiljøet. Lavbundsarealer, skrånede arealer, grøftede eller drænede arealer samt arealer, der ligger tæt på søer og vandløb, er således risikoområder.

For jorder der hverken er lavbundsarealer, kunstigt drænede eller erosionstruede, er udvaskning det største risikoelement. Selv om fosfortabet fra landbrugsjorden til vandmiljøet – set i forhold til landbrugsjordens fosforpulje (i gennemsnit 4.700 kg P/ha) er begrænset (0,3 – 0,5 kg P/ha) kan det være kritisk for vandkvaliteten i specielt søer og fjorde¹ På højbundsarealer er jordens fosforbindingskapacitet generelt stor. Efterhånden som jorden mættes med fosfor, falder bindingskapaciteten, og fosforkoncentrationen i jordvæsken stiger. Dermed stiger også risikoen for udvaskning til vandmiljøet. De største tabsposter af fosfor stammer fra brinkerosion, cirka 50 % af det dyrkningsbetingede fosfortab², mens fosfortab fra drænede jorder er en anden stor tabspost. I et tre-årig forskningsprojekt³ i Odense Å blev det målt hvordan fosfor var bundet i suspenderet jord. Fos-

¹ Rapport fra fosforfokusgruppen, VMPIII, 2004

² Jf. materiale udarbejdet i fbm. Forarbejdet til VMPIII(Poulsen og Rubæk, 2005)

³ VMPIII forskningsprojekt BUFFALO-P

for i suspenderet jord er på alle årstider primært bundet til jernforbindelser med et gennemsnit på 59 %. Jernbundet fosfor og let absorberet fosfor er umiddelbart biotilgængelige i søer og fjorde.

Risikoarealer defineres som arealer, hvor der generelt er øget risiko for tab af fosfor til vandmiljøet ved udvaskning, jorderosion og overfladeafstrømning. Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosforoverskud til overfladevande, skal der stilles krav afhængig af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Derudover skal terrænhældningen også tages med i risikovurderingen.

Det søgte projekts fosforbelastning er vurderet ud fra Miljøstyrelsens Wiki-vejledning, <http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.Fosfor.ashx>, hvoraf det fremgår, at:

Det følger af Natur- og Miljøklagenævnets praksis, at reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 – suppleret med adgangen til at fastsætte skærpede vilkår efter § 13, jf. bilag 4 - gør op med reguleringen af fosforoverskuddet. Nævnets praksis er begrundet med, at den tilgængelige forskningsbaserede viden om tab af fosfor fra udbringningsarealer til vandmiljøet må anses for at være begrænset, og at der ikke for tiden findes videnskabeligt anerkendte modeller eller metoder, der kan fastslå, hvor stor en mængde fosfor, der udvaskes til vandmiljøet fra nærmere angivne udbringningsarealer. Den ledende kendelse på området er nævnets afgørelse af 8. oktober 2012 (NMK-133-00045).

...

Som grundlag for at vurdere om, der er behov for at skærpe kravene uden for de fastlagte fosforklasser, kan der tages udgangspunkt i data om den nuværende belastning, som fremgår af vandplanlægningen. Er denne belastning væsentlig, fastlægges der vilkår i overensstemmelse med bilag 4. Tilsvarende fremgangsmåde kan anvendes i oplande, der ikke er karakteriseret som et Natura 2000-område overbelastet med fosfor. I disse oplande vil der kunne tages udgangspunkt i data om den nuværende belastning, som fremgår af vandplanlægningen.

Vandplanlægningen omfatter ikke alle søer. For sådanne søer er det kommunens lokale kendskab, der afgør om der er tale om en fosforoverbelastet sø.

I det konkrete projekt afvander 5,2 ha til Tangsø og 12,4 ha til Horn Sø.

Tang Sø

Det fremgår af vandplanlægningen (basisanalyse 2016-21 for Nissum Fjord) om Tangsø:

Tang Sø er en ca. 23 hektar stor lavvandet sø beliggende i et relativt fladt landskab, som hovedsageligt består af landbrugsarealer. De omkringliggende arealer udgøres primært af eng- og overdrevarsarealer, hvor der mange steder findes græssende kreaturer. Undervandsvegetationen er artsrig med i alt 31-35 arter af undervandsplanter med henholdsvis en rødlistet og syv gullistede arter. Aborre og i mindre grad skalle er de dominerende fiskearter. Søen betegnes i vandplanen som en næringsrig sø.

Jævnfør vandplanen opfylder Tang Sø målsætningen om god økologisk tilstand. [http://naturstyrelsen.dk/media/129450/14-nissum-fjord_med_forside.pdf, side 18ff]

Tang Sø belastes med næringsstoffer fra dambrug, renseanlæg, regnbetingede udledninger, spredt bebyggelse og landbrug. Vandplanen indeholder ikke krav om en indsats for Tang Sø i første planperiode. [http://naturstyrelsen.dk/media/129450/14-nissum-fjord_med_forside.pdf, side 40]

Mark 20-0 ligger i oplandet til Tang Sø. Marken er sandjord og er ikke drænet, jævnfør ansøgningen. Mark 20-0 afvander til Torp Bæk og afstanden fra den dyrkede mark til Torp Bæk er cirka 40 meter. Det mellemliggende areal er mose, beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Moseområdet fungerer som en effektiv buffer mellem den dyrkede jord og vandløbet, og der vurderes ikke at være behov for en supplerende indsats til at forebygge udvaskning af fosfor fra mark 20-0 til Tang Sø via Torp Bæk. Det bemærkes, at der ikke må foretages ændringer, som kan medføre tilstandsændringer af natur, beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3.

Horn Sø

Horn Sø er cirka 30 ha med tilløb fra Ballevad Grøft og Heldum Bæk. Oplandet til Horn Sø udgør ifølge vandplanen 955 ha.

Det fremgår af Vandplan 2009-2015, at Horn Sø er en kalkrig, ikke brunvandet, lavvandet brakvandssø. Målsætningen for Horn Sø er god økologisk tilstand. Denne målsætning er ikke opfyldt.

Jævnfør vandplanen er Horn Sø belastet med næringsstoffer i form af intern fosforbelastning, spredt bebyggelse og landbrug.

Indsatsbehovet for fuld målopfyldelse er i vandplanen fastsat til en fosforreduktion på 519 kg P/år. Kravet til indsats i første planperiode er fastsat til 451 kg P/år fra landbrug.

Horn Sø er imidlertid undtaget for indsats i første planperiode, dels som følge af intern belastning med fosfor som skyldes, *at tidligere tilførte næringsstoffer frigives fra søens bund. I visse tilfælde kan intern belastning afhjælpes ved en sørestauration, men søen opfylder ikke de kriterier, der i denne vandplanperiode er opstillet for at gennemføre en sådan på en teknisk forsvarlig måde.*

De naturlige forhold muliggør ikke en rettidig forbedring af vandforekomstens tilstand.

[http://naturstyrelsen.dk/media/129451/12-limfjorden-med_forside.pdf, side 56. tabel 1.3.4]

Horn Sø er desuden undtaget for indsats som følge af manglende virkemidler overfor ekstern belastning:

De foreliggende omkostningseffektive virkemidler til at nedbringe den eksterne belastning er ikke tilstrækkelige til at opnå målopfyldelse i søerne. Datagrundlaget er utilstrækkeligt og yderligere tekniske virkemidler skal identificeres med henblik på at finde løsninger til at reducere fosfortilførslen yderligere. Tidsfristen for målopfyldelse eller tildeling af mindre strengt miljømål udskydes derfor til næste planperiode.

Der foreligger ingen eller utilstrækkelige oplysninger om årsagen til problemet, og der kan følgelig ikke peges på en løsningsmodel.

[http://naturstyrelsen.dk/media/129451/12-limfjorden-med_forside.pdf, side 57. tabel 1.3.4]

I forslag til vandområdeplan, som på sigt afløser vandplanen for Limfjorden indgår det fortsat, at Horn Sø er omfattet af en undtagelsesbestemmelse.

Mark 31-0, 32-0 og 33-0 ligger helt eller delvist inden for oplandet til Horn Sø.

Markerne ligger alle på højbundsjord uden væsentlig risiko for overfladeafstrømning til vandløb eller søer. Markerne er angivet som drænedede i ansøgningen, og det primære fosforbidrag fra markerne forventes at ske ved udvaskning via markdræn.

Fosforudvaskningen fra de tre marker til Horn Sø kan ikke på det foreliggende vidensgrundlag kvantificeres, men vurderes dog skønsmæssigt ikke at udgøre en væsentlig kilde til fosforbelastning af Horn Sø, på grund af markernes beliggenhed.

Lemvig Kommune vurderer samlet set, at der ikke er grundlag for at stille supplerende skærpende krav om fosforbegrænsende tiltag på husdyrbruget.

5. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

Til bedriften ejes og forpagtes cirka 240 ha omdriftsarealer. Der sker ikke ændringer i markdriften ved det søgte projekt.

Bilag IV-arter

På baggrund af faglig rapport nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt kommunens øvrige kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring ejendommen.

Det drejer sig om damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, troldflagermus, birkemus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse.

Odder, damflagermus, vandflagermus og troldflagermus er optaget på rødlisten 1997 som sårbare. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur.

Arterne er gennemgået nedenfor:

Flagermus: Bøvling Plantage udbreder sig cirka 1 km sydvest for staldanlægget, og Kronhede Plantage cirka 1 km mod øst.

Det kan ikke afvises, at plantagerne huser en eller flere bestande af flagermus.

Birkemus: Birkemusen findes i to hovedbestande, en i det vestlige Limfjordsområde samt en i det sydlige Jylland. Birkemus forekommer i en stor variation af levesteder, hvoraf de vigtigste synes at være fugtige områder i forbindelse med vandløb eller fjorde samt tilstødende tørre arealer.

Birkemus er fundet i en række forskellige naturtyper: ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker, heder, moser, vældområder, fjordskrænter og nogle steder endda i plantager og skove. De træk, som går igen på de fleste sommeropholdssteder, er en høj grad af fugtighed og et tæt urtelag. Det fugtige element kan udgøres af vandløb, væld, moser eller fugtige arealer ud til en fjord.

Nærmeste potentielle levested for Birkemusen er enge langs Fåremølle Å, og det større sammenhængende moseområde cirka 1 km øst for staldanlægget.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland. Odderen knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder med et højt naturindhold. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især i søer og moser med store rørskovsområder.

Der er ikke potentielle raste- eller levesteder for odderen inden for ejendommen.

Odderen er observeret i Fåremølle Å og findes i stort antal i Flynder Å-systemet i Klosterhede Plantage.

Spidssnudet frø: Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk. Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområde, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelsens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand og fragmentering på grund af veje.

Spidssnudet frø har potentielt yngle- og levested i våde områder langs Fåremølle Å.

Strandtudse: Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Gødskning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved for eksempel afgræsning.

Hvad angår vandstand kan 5-10 cm til eller fra, være afgørende for, at vandsamlingen udtørres på det rette tidspunkt. Det betyder for eksempel, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecycklus.

Mose- og engområderne langs Fåremølle Å er potentielle levesteder for strandtudsen.

Markfirben: Markfirben findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger, som er af altafgørende betydning for den. Ynglesuccesen er betinget af, at æglægningen kan finde sted i varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter.

Det kan ikke afvises, at markfirbenet kan forefindes langs jernbanen vest for ejendommen, og ved sten- og jorddiger i lokalområdet. Der er dog ikke potentielle leve- eller rasteområder i umiddelbar nærhed af staldanlæggene, eller på udbringningsarealerne.

Stor vandsalamander: Der er enkeltfund spredt over kommunen. Det kan ikke udelukkes, at stor vandsalamander forefindes i og ved søer og vandhuller på bedriftens udbringningsarealer.

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m². Arten er følsom overfor forurening af vandhullerne, overskygning af vandhuller og udsætning af fisk. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Som hovedregel yngler den ikke i vandhuller med hundestejler og andre fisk. Nogle steder gør tæt undervands- og flydebladsvegetation det muligt, at nogle af larverne kan gemme sig for fiskene. Den kræver forholdsvis rent vand. Stor vandsalamander er som regel meget stedfast i forhold til ynglestedet.

Næringsberigelse som følge af gødningspåvirkning forringer yngleområderne. Dårlig vandkvalitet som følge af næringsberigelse har en meget markant skadelig virkning på salamandrenes ynglesucces. Derudover kan næringsberigelsen betyde, at vandhullerne hurtigt gror til.

Stor vandsalamander har ikke potentielle yngle- og levesteder i umiddelbar nærhed af staldanlæggene.

Andre dyre- og plantearter: Lemvig Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistepå eller umiddelbart op til husdyrbrugets udbringningsarealer. Ejendommens matrikel grænser op til Fåremølle Å, hvor bæveren kan forventes at forekomme. Bæveren er fredet og kun Naturstyrelsen har myndighed til at regulere bestanden, samt fjerne og regulere bæverens dæmninger og andre aktiviteter.

Lemvig Kommunes vurdering

Udbringning af husdyrgødning på bedriftens arealer i omdrift vurderes ikke at medføre tilstandsændringer i skovbevoksninger eller at påvirke fødegrundlaget for flagermus. Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus.

Eng- og moseområder langs Fåremølle Å er potentielle levesteder for birkemus. Projektet inddrager ikke disse naturtyper. Ammoniakdepositionen forøges ikke i et omfang der udgør risiko for tilstandsændringer, og udvidelsen af staldanlægget vurderes ikke at medføre større forstyrrelser af naturområderne end hvad de nuværende anlæg allerede afstedkommer, primært i form af støj fra dyrehold, maskinel og almindelig menneskelig aktivitet.

Projektet vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for birkemusen.

Det vurderes, at odderen med sin levevis næppe er truet af projektet, da der ikke sker opsplitting af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Udbringningsarealerne inddrager ikke arealer, der tidligere har været vådområde, og projektet i sig selv vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for spidssnudet frø, stor vandsalamander eller strandtudse.

Udbringningsarealerne inddrager ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for markfirben og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

Lemvig Kommune vurderer, at driften af udbringningsarealerne ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.

6. Alternative løsninger, 0-alternativ og husdyrbrugets ophør

Ansøger har beskrevet driften af anlægget, herunder tiltag ved husdyrbrugets ophør:

Der er tale om en kontinuert drift i anlægget, - kun afbrudt af få dages vask og desinfektion fordelt jævnt gennem de enkelte sektioner over hele cyklus.

Disse perioder med vask og desinfektion giver ikke anledning til væsentlige afvigelser i driften som vil kunne registreres i lokalområdet.

Ved ophør af produktion på ejendommen afsættes alle dyr til slagteri, DAKA eller leve brug.

Stalde samt opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning, der udspredes på udbringningsarealerne eller afsættes.

Olie- og kemikalie oplag destrueres eller afhændes til kommunens affaldsordning.

Fast affald afhentes til autoriseret destruktion eller afhændes via kommunens affaldsordning eller genbrugspladser. Medicinsk affald afleveres på nærmeste apotek til destruktion.

Fodersiloer tømmes og rengøres.

Staldene rengøres og desinficeres efter tømning for dyr.

Lemvig Kommune fastholder, at opsamlingstanke, olietanke, mv. tømmes og at Lemvig Kommune skal kontaktes ved ophør så det kan aftales, hvilke tiltag der skal gennemføres for at sikre mod forurening fra anlægget.

Ansøgningen indeholder ikke en nærmere beskrivelse af 0-alternativet eller andre væsentlige alternativer til det søgte projekt.

Lemvig Kommune vurderer ikke, at det er afgørende, at der foreligger en beskrivelse af 0-alternativet, da ejendommen er miljøgodkendt efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Denne miljøgodkendelse vil fortsat være gældende i det tilfælde, at denne miljøgodkendelse ikke tages brug.

Lemvig Kommune vurderer ikke, at det søgte projekt kan udformes på alternative måder, som i væsentlig grad medfører et større hensyn til anvendelse af bedste tilgængelige teknik, beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur, begrænsning af gener hos omkringboende eller et større hensyn til de landskabelige værdier.

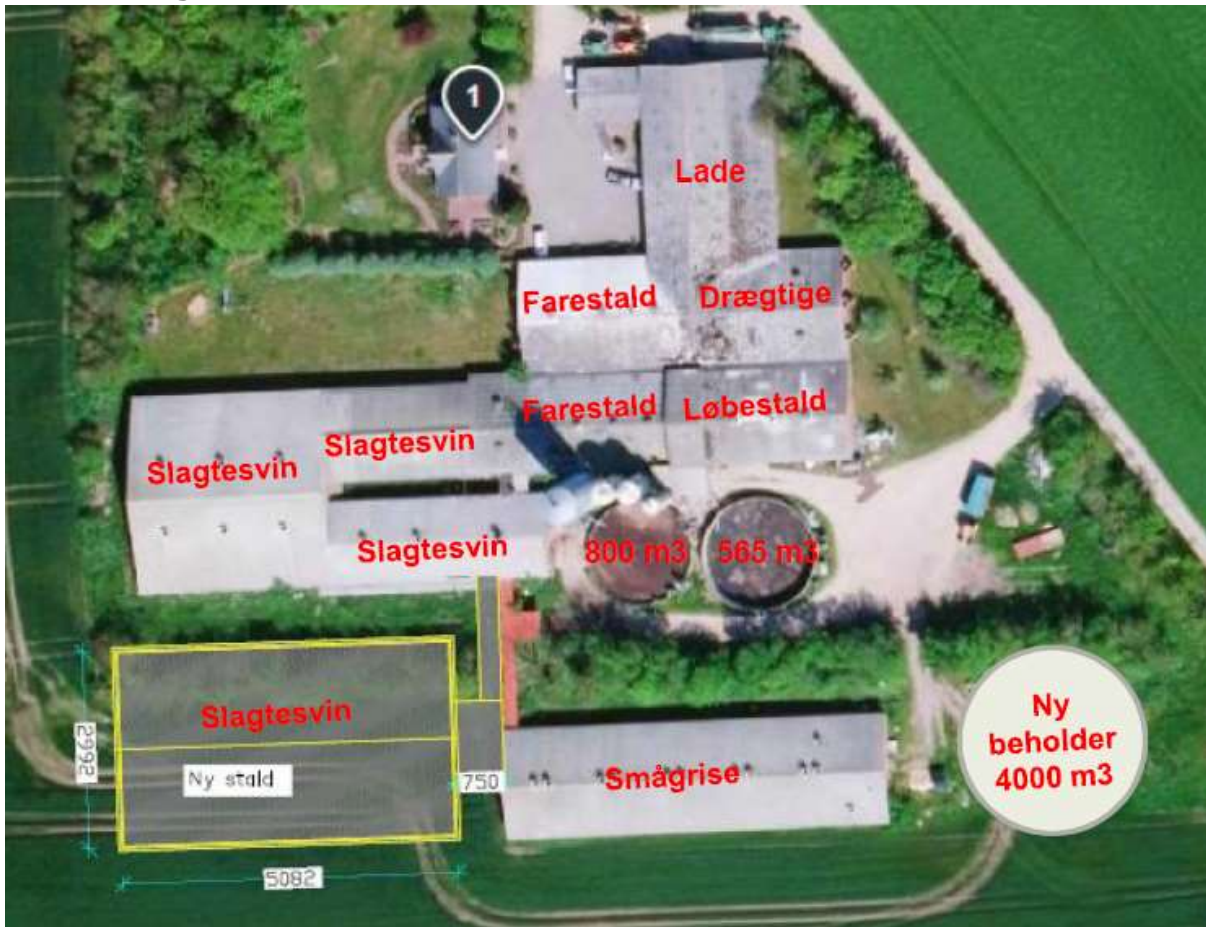

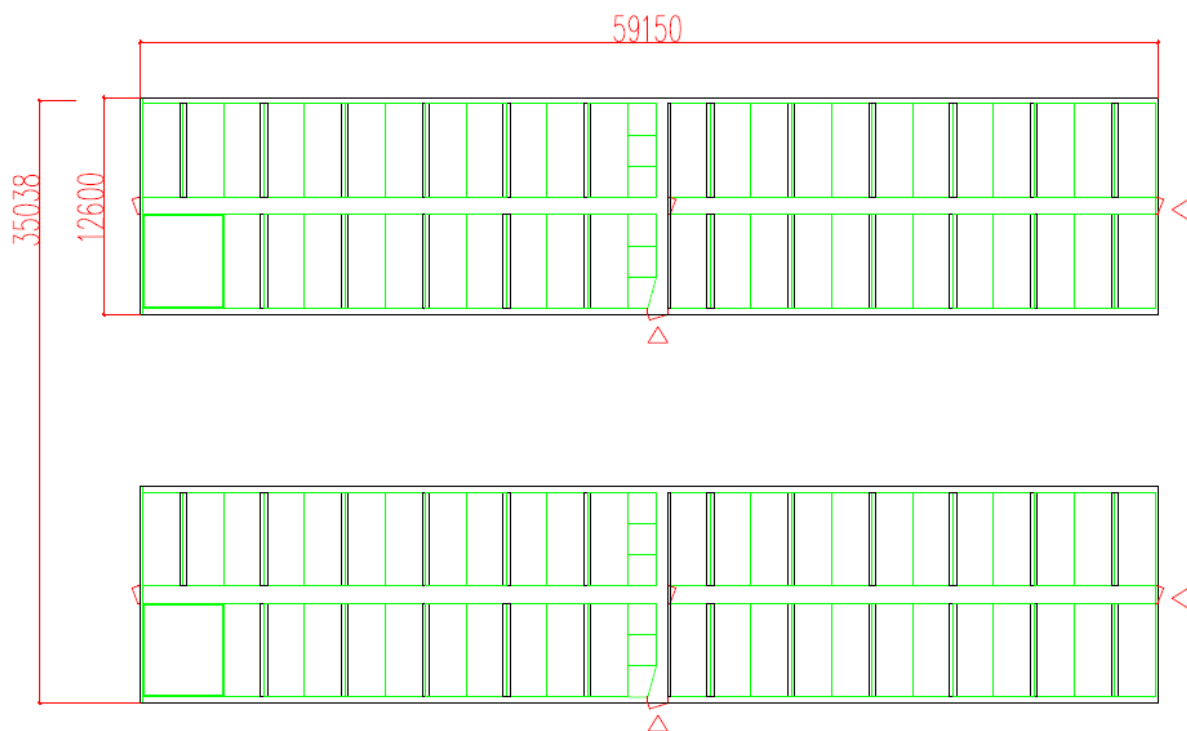
Bilag

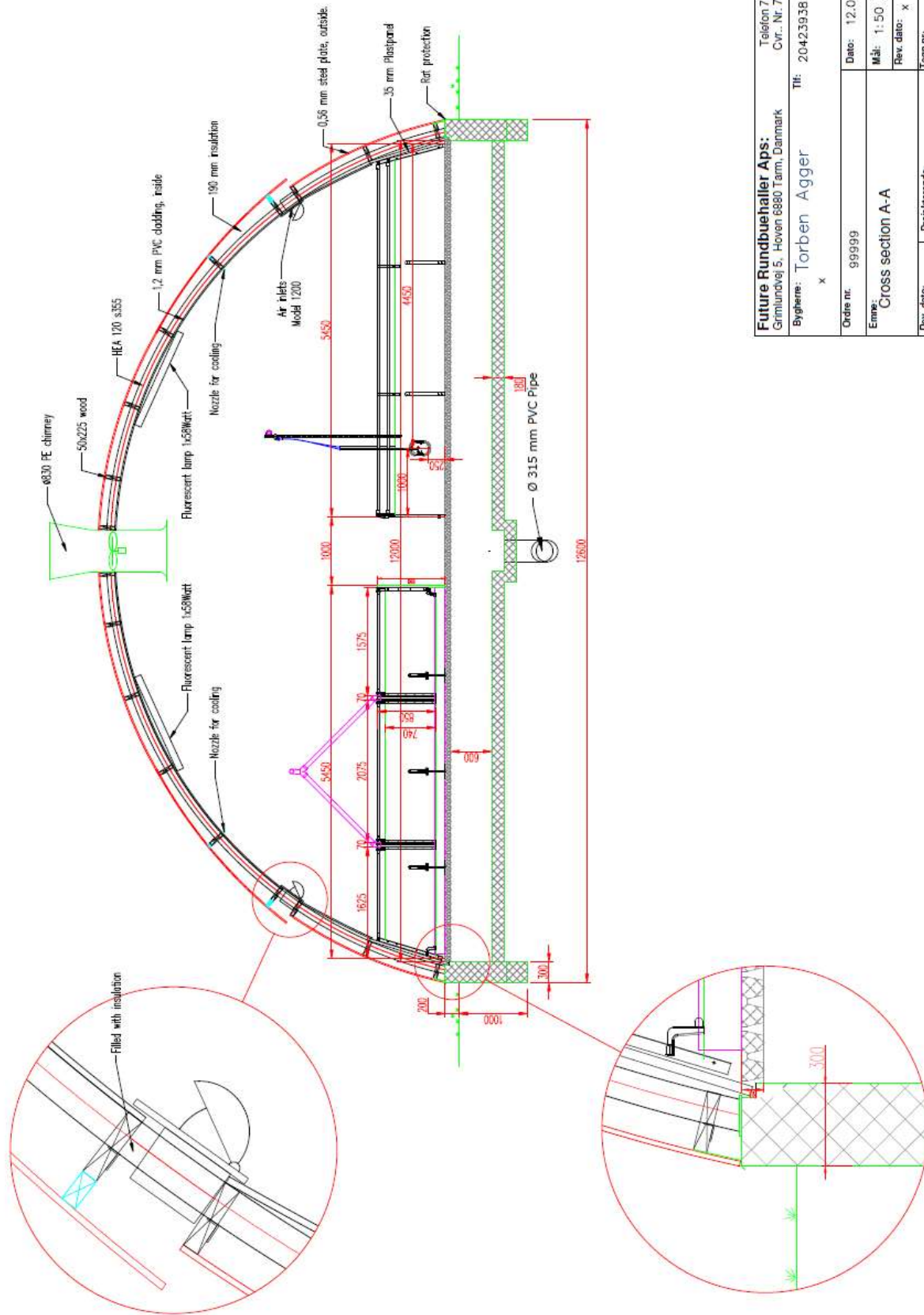

Bilag 1a

Bilag 1b

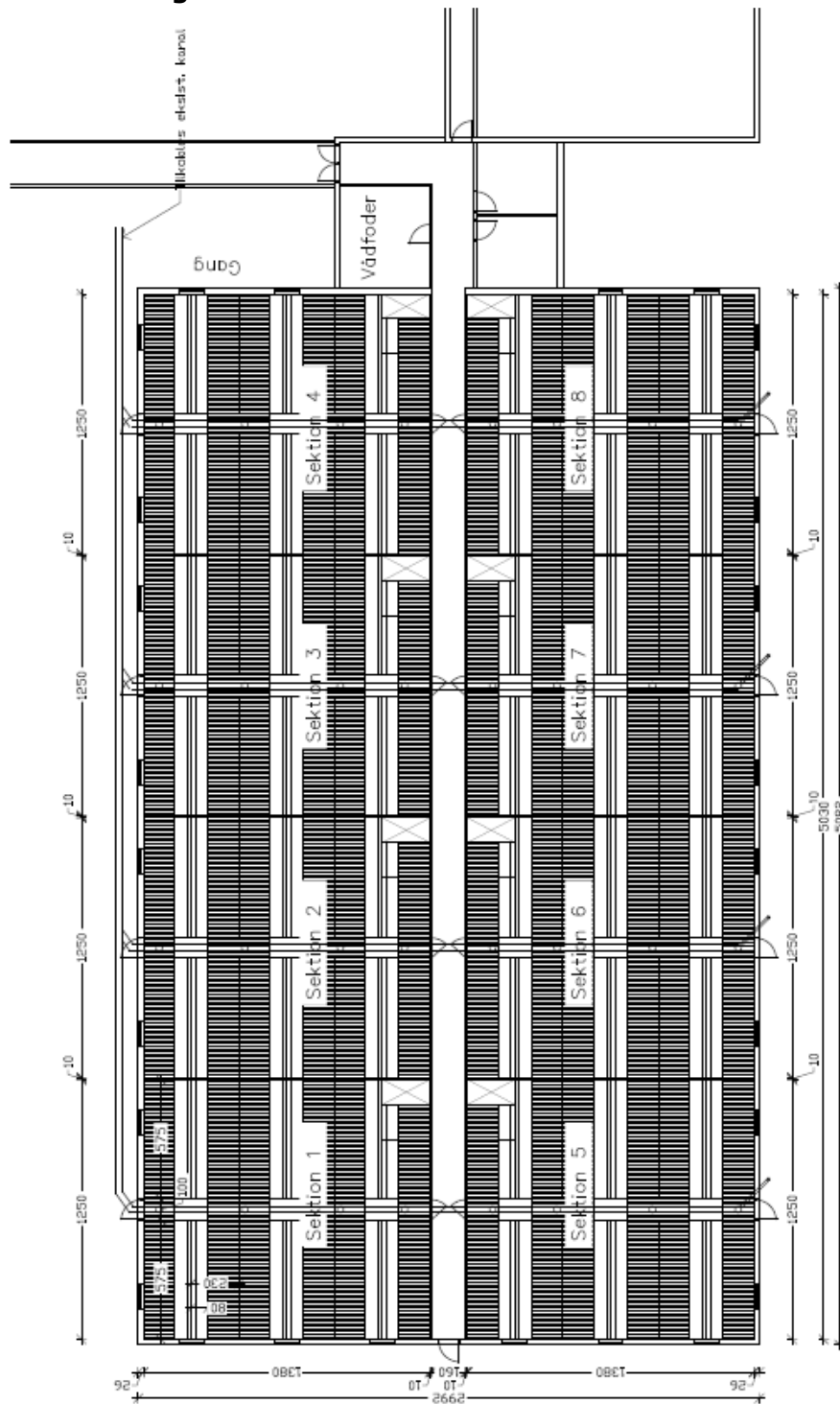

Future Rundbuehaller Aps:		Telefon 7594-3148
Grimlundvej 5, Høven 6880 Tarm, Danmark		Cvr. Nr. 7946-0417
Bygherre: Torben Agger		Tlf: 20423938
Order nr.	99999	Dato: 12.04.16
Emne: Cross section A-A		Mål: 1: 50 & 1: 10
Rev. dato:	x	Rev. dato: x
Projekterende:	x	Tegn nr: XXXX-XXX

Bilag 2

Areal 1733 kvm
18 stk. 30-110 kg pr. sti, 11 stier i alt 198 stk. pr. sektion+syge/aflasting
8 sektioner af 198 stipladser i alt 1584 stipladser

Bilag 3

Redegørelse for BAT

Anlæg

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

De vigtigste anvendte virkemidler er:

Virkemiddel	
Staldsystemer	<p>Alle ejendommens fungerende stipladser til søer og smågrise er etableret med delvis fast bund. Gulvtypen er BAT for stalde til søer og smågrise, den har således allerede i udgangspunktet den laveste udledning af ammoniak.</p> <p>Eksisterende stipladser til slagtevin er etableret med fuldspalter/drænet bund. Denne bundtype er ikke BAT, men staldenes stand og funktion berettiger endnu ikke til renovering. Stipladserne fastholdes i driften.</p> <p>Ny slagtesvinestald etableres af hensyn til ammoniakudledningen med delvis fast bund 25-49% fast gulv. Det faste gulv lægges som et sammenhængende område langs vådfoderkrybben i stien. Se venligst vedhæftede skitse. Delvis fast bund 25-49% er BAT for slagtesvin.</p>
Mere effektiv fodring	<p>Alle grise fodres med næringsstoftilpassede blandinger som skiftes gennem vækstperioden. Desuden tilsættes enzymer til de foderblandinger hvor det er relevant. Enzymerne forbedrer grisenes foderudnyttelse, og begrænser herved næringsstofudledningen.</p> <p>Foderplaner er udarbejdet i samarbejde med konsulent/foderfirma, og med anvendelse af nyeste viden indenfor foderoptimering. Råvareprisen taget i betragtning vil det ikke være økonomisk rentabelt at undlade optimering og næringsstoftilpasning af foderblandingerne løbende gennem perioden.</p> <p>Ansøger ønsker i at anvende foderkorrektion som vilkår for at imødekomme kravet omkring BAT.</p> <p>Dette medfører vilkår til proteinindholdet i blandingerne til slagtesvin, således beregnet til et max. indhold på 145,2 g totalprotein/FEsv.</p> <p>Således beregnes besætningens N ab dyr jf. følgende formel ;</p> $N \text{ ab dyr pr slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst}) \times \text{råprotein pr FEsv}(6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst}))$ <p>N ab dyr = 3,11 kg P ab dyr.</p>

	<p>Dette medfører vilkår til fosforindholdet i blandingerne til slagtesvin, således beregnet til et max indhold på 4,54 g P/FEsv.</p> <p>Således beregnes besætningens P ab dyr jf. følgende formel ;</p> $P \text{ ab dyr pr slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst})$ <p>$P \text{ ab dyr} = 0,63 \text{ kg P ab dyr.}$</p> <p>Der vil som dokumentation for kravet føres løbende kontrol med iblandingen ved hjælp af indlægssedler og blandingsoptimeringer.</p> <p>Bemærk venligst at foderkorrektion IKKE omfatter besætningens produktion af egne polte !</p>
Overbrusningsanlæg	<p>Der overbruses i drægtighedsstalde, smågrisestalde samt slagtesvinestalde på aktivitetsarealet. Overbrusningen har til formål at nedkøle grisene i varme perioder, for at undgå svineri i stalden. I køligere perioder fugter man spaltearealet for at målrette grisenes gødeadfærd mod det område hvor fordampningen er mindst.</p> <p>Overbrusningen/temperaturregulering er lovpligtig i hht. Lov om indendørs hold af søer, smågrise og slagtesvin. Der overbruses af velfærdsmæssige hensyn IKKE på fikserede dyr eller smågrise under 25 kg.</p>
Gyllekøling	<p>Der monteres gyllekøling med varmegenvinding på den nye slagtesvinestald.</p> <p>Gyllekølingen erstatter 29.100 liter indkøbt fyringsolie, og 19,3% (8760 timer) svarende til en køleeffekt på 20,7 W/kvm.</p>
Management	<p>Danish Crowns "Code of Practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.</p> <p>Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.</p> <p>Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR- registret.</p> <p>Der føres gødningsregnskab for bedriften, med hjælp fra Planteavlskonsulent, hvori der gøres rede for handels- og husdyrgødning.</p> <p>Mekanisk udstyr, som foderanlæg, overbrusning o.lign. kontrolleres dagligt for funktionssvigt.</p> <p>Brankekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.</p>
Vand- og energiforbrug	<p>Ejendommens vandforbrug er primært drikkevand til dyrene. Derudover bruges en mindre andel af vandet til rengøring i staldene.</p> <p>I foderautomaterne tilbydes dyrene rent vand i forbindelse med fodring, her er som bekendt krybbe placeret under ventilen for at imødekomme evt. spild.</p> <p>Lovpligtig overbrusning til slagtesvinene er tids og temperaturstyret, for at mindske spild. Staldene iblåsættes før rengøring for at mindske vandforbruget.</p>

	<p>Elektricitet anvendes til ventilation, lys, foderanlæg og ved overpumpning af gylle.</p> <p>Indendørs og udendørsbelysning er tidsstyret/styret af bevægelsessensorer og er i størst muligt omfang isat lavenergi pærer.</p> <p>Der er tændt for lyset i staldene i dagtimerne efter behov og lovkrav.</p> <p>Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.</p>
<p>Gødningsopbevaring</p>	<p>Eksisterende tanke har ingen faste overdækninger. Disse vedligeholdes med flydelag og tilses jf. logbogen. Flydelaget vedligeholdes ved tilsætning af halm.</p> <p>Der monteres overdækning på den nye gyllebeholder. Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog.</p> <p>Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger og dens vægge er tætte og beskyttede mod tæring.</p> <p>Lagrene tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, og gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.</p> <p>Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.</p> <p>Der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde.</p>
<p>Gødningsudbringning</p>	<p>Gyllen afsættes primært til udbringning på egne og forpagtede arealer. En mindre fraktion sendes til afgangning på Lemvig Biogas, den afgassede biomasse tilbageføres ikke men afsættes direkte fra biogasanlægget.</p> <p>Gyllen nedfældes eller slangeudlægges alt efter afgrøde. Der tages forbehold for vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).</p> <p>Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.</p> <p>Udbringning af gylle sker generelt indenfor normal arbejdstid, og aldrig på søn- og helligdage.</p> <p>Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan i samarbejde med konsulent, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.</p>

Bilag 4 Opbevaringsbehov.

SvineRådgivningen

Ejer:	Ny Glarbjerg
Adresse:	Glarbjergbækvej 6, 7650 Bøvlingbjerg

	antal	pr. årssø	DE	korrektion	gyllemængde, t	t pr. DE
løbe-dr	325		73,9		1.508	20,4
farestald	325				546	
smågrise	10725	33	37,4	0,712	1.107	29,6
slagtesvin	10800		305,9	1,107	6.098	19,9
i alt			417,2		9.259	22,2
Opbevaringskapacitet i 9 mdr.					6.944	

Afvigende indgangs- og afgangsvægt

Fravænningsvægt:	7,1	
smågrise		
ind	ud	korrektion
7,1	25	0,71

slagtesvin		
ind	ud	korrektion
25	110	1,11

Landbrugets Byggeblad 95.03-03, rev. 28-10-09
DE og vægtkorrektioner senest redigeret november 2014.
DE beregnet med norm 29,6 grise/årssø.

Opbevaringskapacitet.

Opbevaringstype	Mængde pr. beholder	%-vis fordeling
Gyllebeholder 1	800	9
Gyllebeholder 2	565	6
Ny gyllebeholder OD	4000	44
Gyllekældre (2200 eks + 800 kbm ny)	3000	33
Døjvej	820	9
		0
		0
Total opbevaringskapacitet	9185	100
Opbevaringskapacitet i mdr.	11,90	

Bilag 5

Lemvig Biogasanlæg A.m.b.A.

Pillevej 12, Rom, 7620 Lemvig, Tlf.: 97 81 14 00, Fax: 97 81 14 02, CVR nr.: 28450850
www.lemvigbiogas.com, E-post: lemvigbiogas@lemvigbiogas.dk, Konto: 7730 2037583

Lemvig, 18.08.2015

Marianne og Thorben Agger
Glarbjergbækvej 6
7650 Bøvlingbjerg

Godningsaftale med Marianne og Thorben Agger, CVR. 29460140, Tlf.: 20423938, mail: agger@mail.dk

Ref. mail og telefonsamtale med Heidi Wentzlau, hbw@sraad.dk den 17.08.2015.

Ifølge ref. anmodes der om en forhåndstilkendegivelse fra Lemvig Biogasanlæg på, at Lemvig Biogas vil modtage 81,0 DE årligt i form af gylle fra svin.
De 81,0 DE vil ca. indeholde ca. 7.834 kg N og 1.879 kg P

Sted: Glarbjergbækvej 6, 7650 Bøvlingbjerg

Forventet starttidspunkt: ikke fastsat

Lemvig Biogasanlæg giver hermed et forhåndstilsagn om at ville modtage den ovenfor anførte mængde under følgende forudsætninger:

- At producenten af husdyrgødningen betaler den af biogasanlægget til enhver tid fastsatte behandlingspris pr. tons husdyrgødning til Lemvig Biogasanlæg for modtagelsen, behandlingen og håndteringen af husdyrgødningen.
- At producenten af husdyrgødningen er indforstået med, at Lemvig Biogasanlæg ikke nødvendigvis slutudspredt den modtagne husdyrgødning på arealgodkendte marker.
- At producenten af husdyrgødningen er indforstået med, at Lemvig Biogasanlæg ikke accepter, at gyllen stammer fra stalde hvor der anvendes sand i sengebåsene, eller hvor der på nogen måde forekommer tilledning af sand i gyllen.
- At der i producentens miljøtilladelse ikke bliver stillet krav om, at husdyrgødningen nødvendigvis skal behandles hos netop Lemvig Biogasanlæg.

Denne passus kræves indført af Lemvig Biogasanlæg pga., at biogasanlægget ikke ønsker kunder, som er bundet til Lemvig Biogasanlæg lovgivningsmæssigt. Lemvig Biogasanlæg ønsker alene kunder, der er tilknyttet biogasanlægget ad frivillighedens vej.

*Lemvig Biogasanlæg modtager leverancer døgnet rundt, alle ugens 7 dage, året rundt.
Behandlingskapaciteten er 700 ton biomasse/døgn.*

Lemvig Biogasanlæg A.m.b.A.

Pillevej 12, Rom, 7620 Lemvig, Tlf.:97 81 14 00, Fax: 97 81 14 02, CVR nr.:28450850
www.lemvigbiogas.com, E-post: lemvigbiogas@lemvigbiogas.dk, Konto: 7730 2037583

- At producenten betaler et gebyr til Lemvig Biogasanlæg på 100 kr./DE for indgåelse af denne aftale. Gebyret dækker omkostninger hos Lemvig Biogasanlæg, som det påfører biogasanlægget at skulle råde over ledig behandlingskapacitet. Gebyret betales ikke tilbage, selv om der skulle ske det, at aftalen ikke benyttes. Gebyret bliver ej heller modregnet i betalingen for behandlingen af husdyrgødningen.

Lemvig Biogasanlæg er indforstået med, at producenten af husdyrgødningen til enhver tid har ret til at vælge en anden løsning end den, som tilbydes af Lemvig Biogasanlæg.

Denne her aftale annuller alle eventuelle tidligere indgåede godningsaftaler med Lemvig Biogasanlæg.

Lemvig Biogasanlæg A.m.b.A.

Lars Albæk Kristensen
Direktor

(Når der er betalt for dette her udkast til en aftale, vil der blive fremsendt et underskrevet eksemplar

*Lemvig Biogasanlæg modtager leverancer døgnet rundt, alle ugens 7 dage, året rundt.
Behandlingskapaciteten er 700 ton biomasse/døgn.*

Bilag 6

Beredskabsplan for Ny Glarbjerg Glarbjergbækvej 6 7650 Bøvlingbjerg

UDARBEJDET AF: SVINERÅDGIVNINGEN, BIRK CENTERPARK 24, 7400 HERNING
I SAMARBEJDE MED EJER: AGGER, GLARBJERGBÆKVEJ 6, 7650 BØVLINGBJERG

SvineRådgivningen

Telefonliste

Ejer kontaktes på : 20 42 39 38

Miljømyndighed	96 63 12 00
Falck	70 10 20 30
Brandvæsen	112
Lægevagt	70 11 31 31
Tandlægevagt	70 11 31 31
Landbocenteret, Lemvig Landboforening	96 63 05 44
Dyrlæge, VET-Team	70 25 74 70
Foderstofforretning, DLG VJA	33 68 60 00 97 32 10 11
Elektriker , Lomborg	97 81 03 61
Smeden, Houe Smed	97 83 63 02
VVS , Houe Smed	97 83 63 02
Ventilationsfirma, SKOV	72 17 55 55

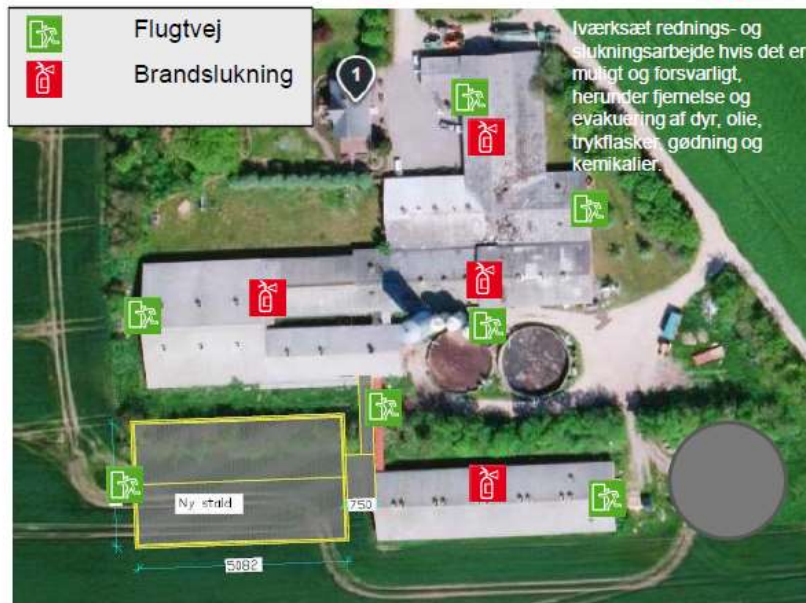
Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring
altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 112.

SvineRådgivningen

Brand og Evakuering

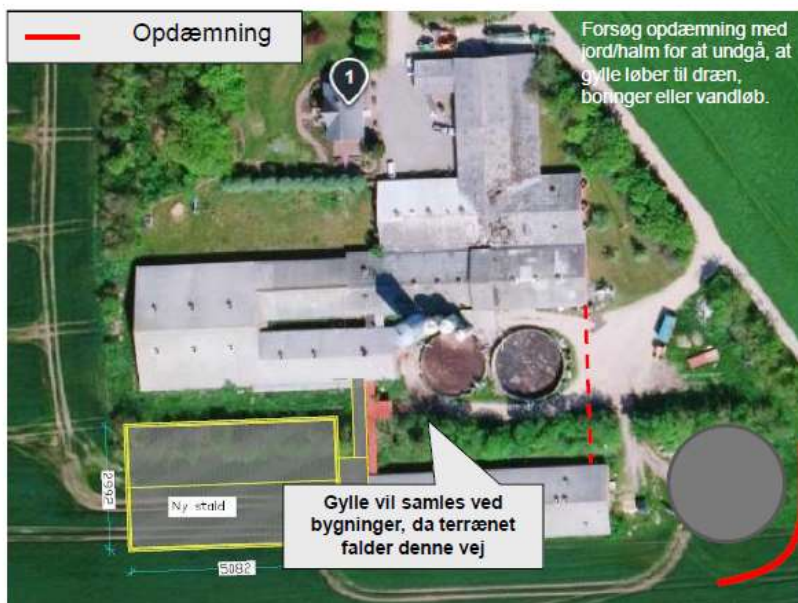

Ved brand – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal, der evt. er fanget

SvineRådgivningen

Overløb af gylle

Ved større overløb af gylle eller brud på tank – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

SvineRådgivningen

Kemikalie- og oliespild

Ved større overløb af kemikalier og olie – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand

SvineRådgivningen

Stophaner / Hovedafbrydere

SvineRådgivningen

Strømsvigt

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme:

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til NOE og forhør om varigheden af udfaldet. Telefon nr. 97402000

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

SvineRådgivningen

Bilag 7

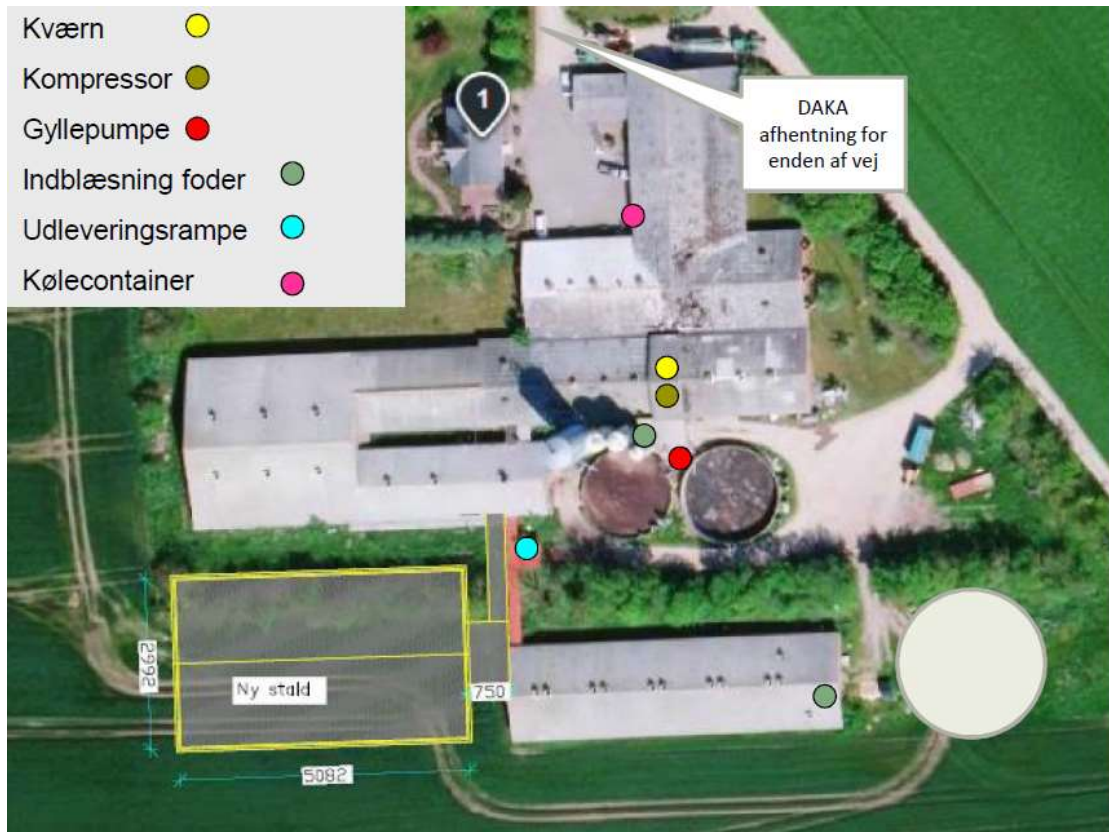

**Ny Glarbjerg
Afløbsforhold**

SvineRådgivningen

Bilag 8

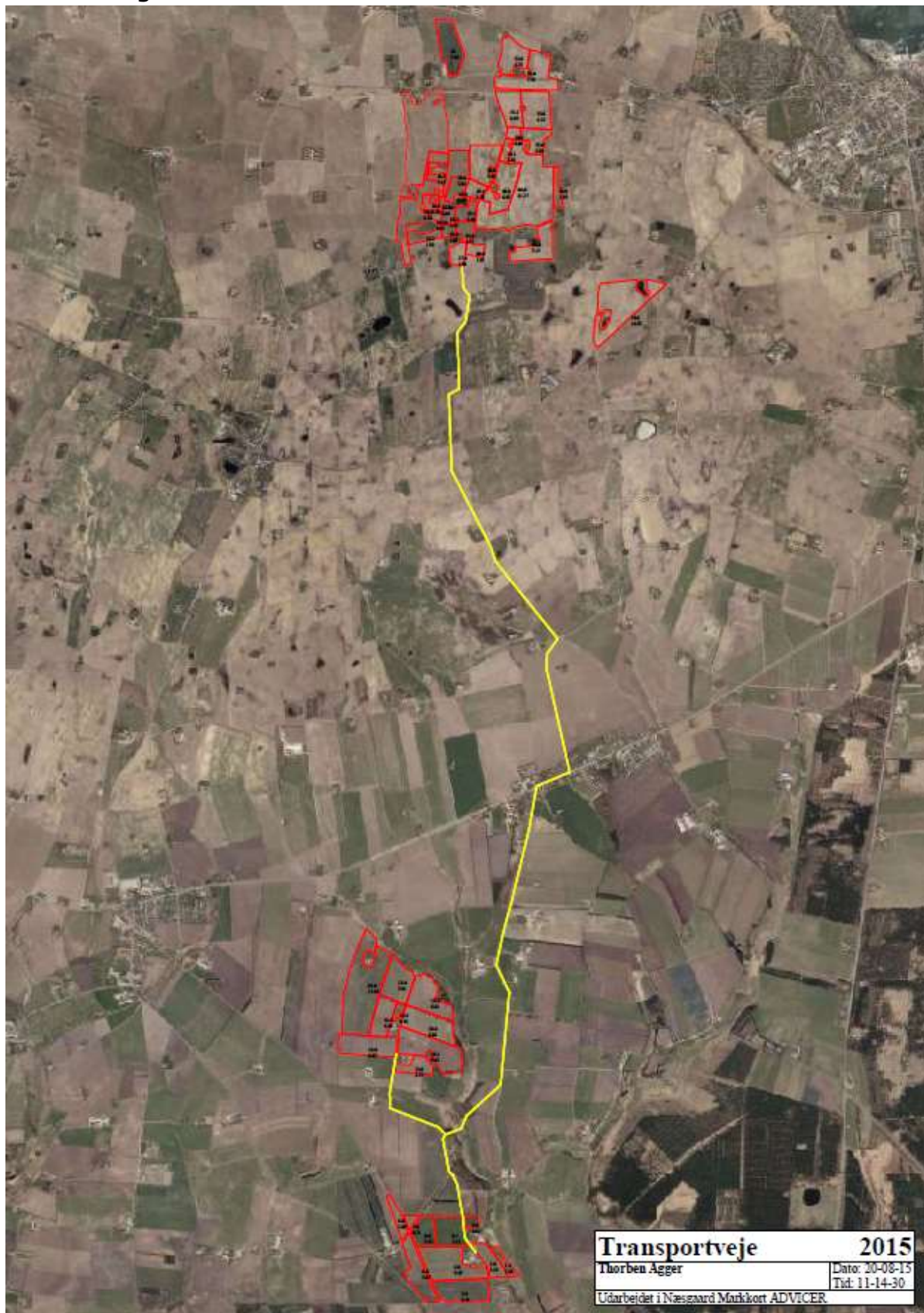

**Ny Glarbjerg
Støv- og støjkilder**

SvineRådgivningen

Bilag 9

Bilag 10

SvineRådgivningen

**Miljøgodkendelse af ejendommen
Ny Glarbjerg / Glarbjergbækvej 6**

Transporter

Antal	Kapacitet pr. læs	Antal transporter pr. år	
		Før udvidelse	Efter udvidelse
Smågrise (væk)	Lastbil	25	0
Slagtedyr	Lastbil	50	50
Døde dyr	Lastbil	50	50
Færdigfoder	Lastbil	12	12
Korn	Lastbil	12	30
Sojaskrå	Lastbil	12	20
Fedt	Lastbil	4	4
Mineraler	Lastbil	12	12
Gylle	25 tons (Traktor)	242	366
Transporter i alt		419	544

Herudover forekommer traktorkørsel i forbindelse med almindeligt markarbejde som ikke vil påvirkes af udvidelsen.

Bilag 11

SvineRådgivningen

**Miljøgodkendelse vedr. ejendommen
Ny Glarbjerg / Glarbjergbækvej 6**

Bilag vedr. affald

Affaldsopgørelse.

Tabel for fast affald

ISAG kode	Affalds type	Opbevaring	Bortskaffelses metode
19.00	Forbrændingseget	Container	Afhentes
23.00	ikke forbrændingseget	Maskinhus	Modtagepladsen, Rom
50.00	Papir/pap	Container	Afhentes
51.00	Glas	Maskinhus	Modtagepladsen, Rom
52.00	Plast	Container	Modtagepladsen, Rom
52.00	Heraf PVC	Maskinhus	Modtagepladsen, Rom

Tabel for olie- og kemikalier

EAK Kode	Affalds type	Opbevaring	Bortskaffelses metode
13 02 03 00	Spildolie	Tromler i maskinhus	Dansk spildolie
18 02 01 00	Kanyler	I lukket beholder i besætningsområdet	Afhentes af Marius Pedersen
02 01 09 00	Kemikalier	Opbevares aflåst i maskinhus	Modtagepladsen, Rom
20 01 18 00	Medicin (flasker)	I beholder i besætningsområdet	Afhentes af Marius Pedersen
02 01 02 00	Døde dyr	Under kadaverkappe / i container	DAKA

Bilag 12a**SvineRådgivningen**
**Miljøgodkendelse af ejendommen
Ny Glarbjerg – Glarbjergbækvej 6**

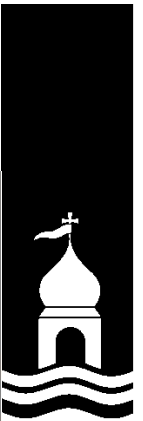
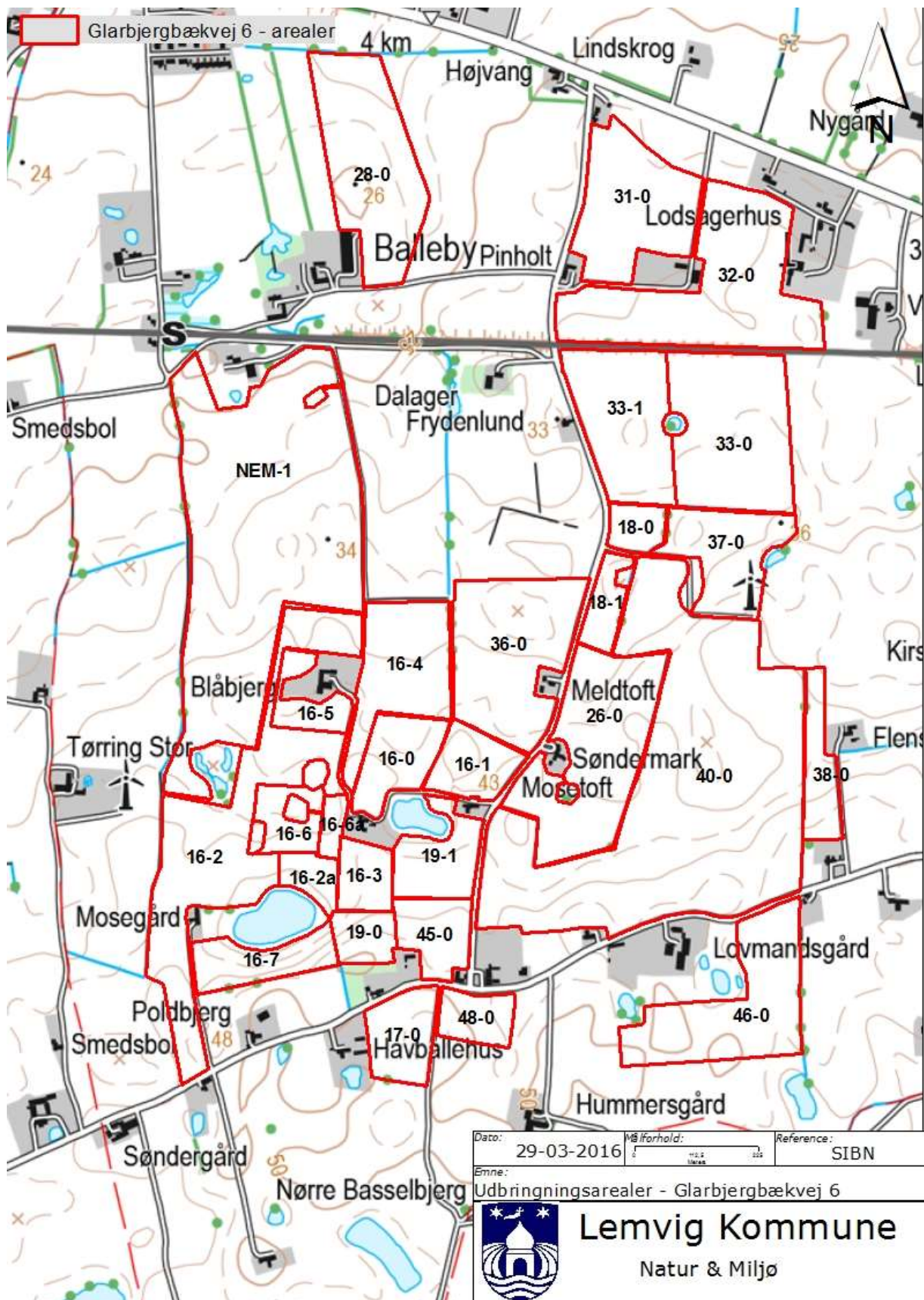
Herning d. 18-04-16.

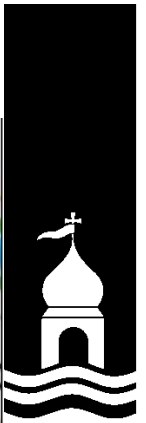
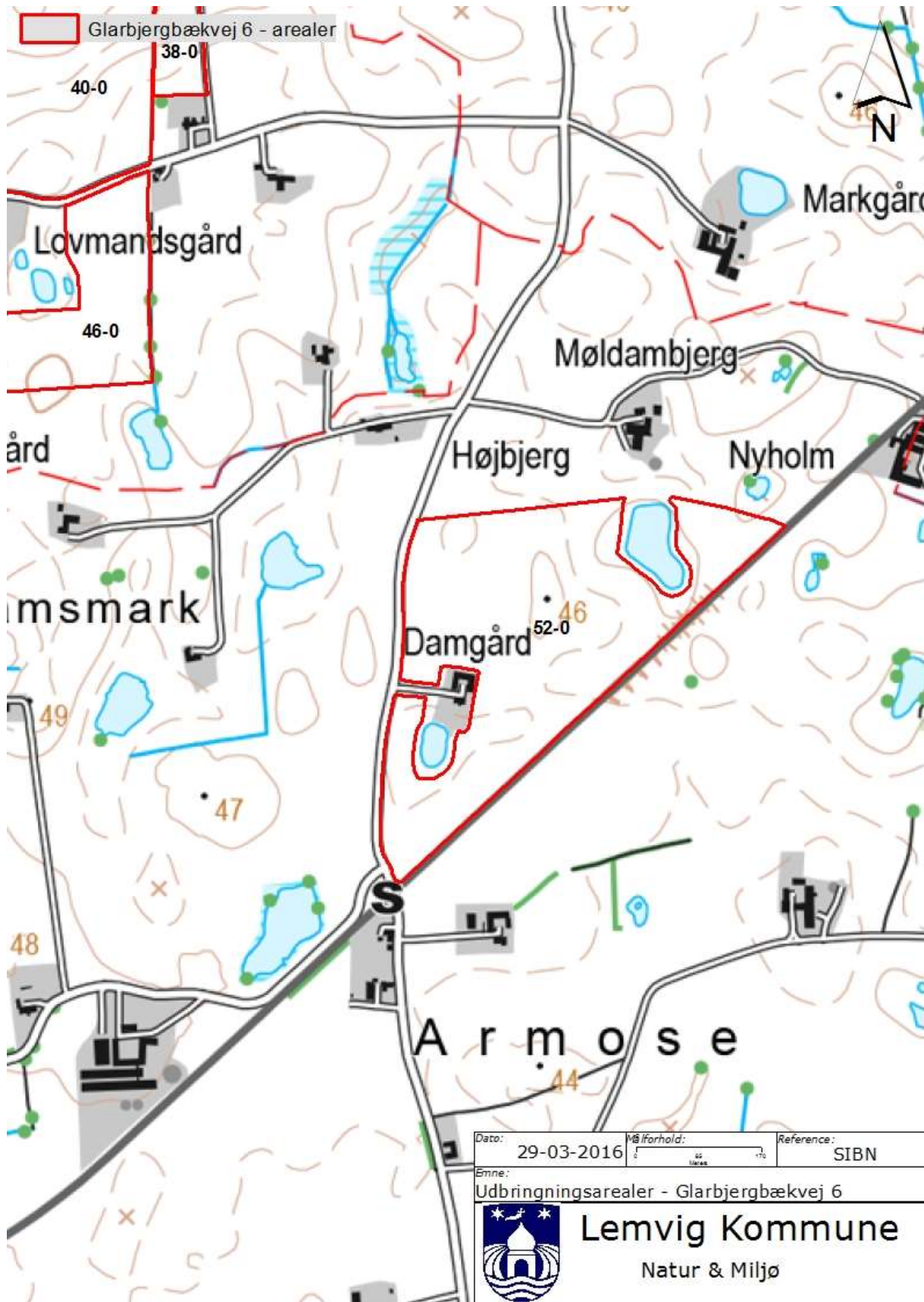
Bilag over egne og forpagtede arealer*Landbrugsjord til rådighed*

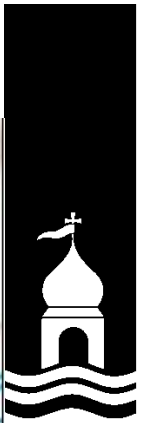
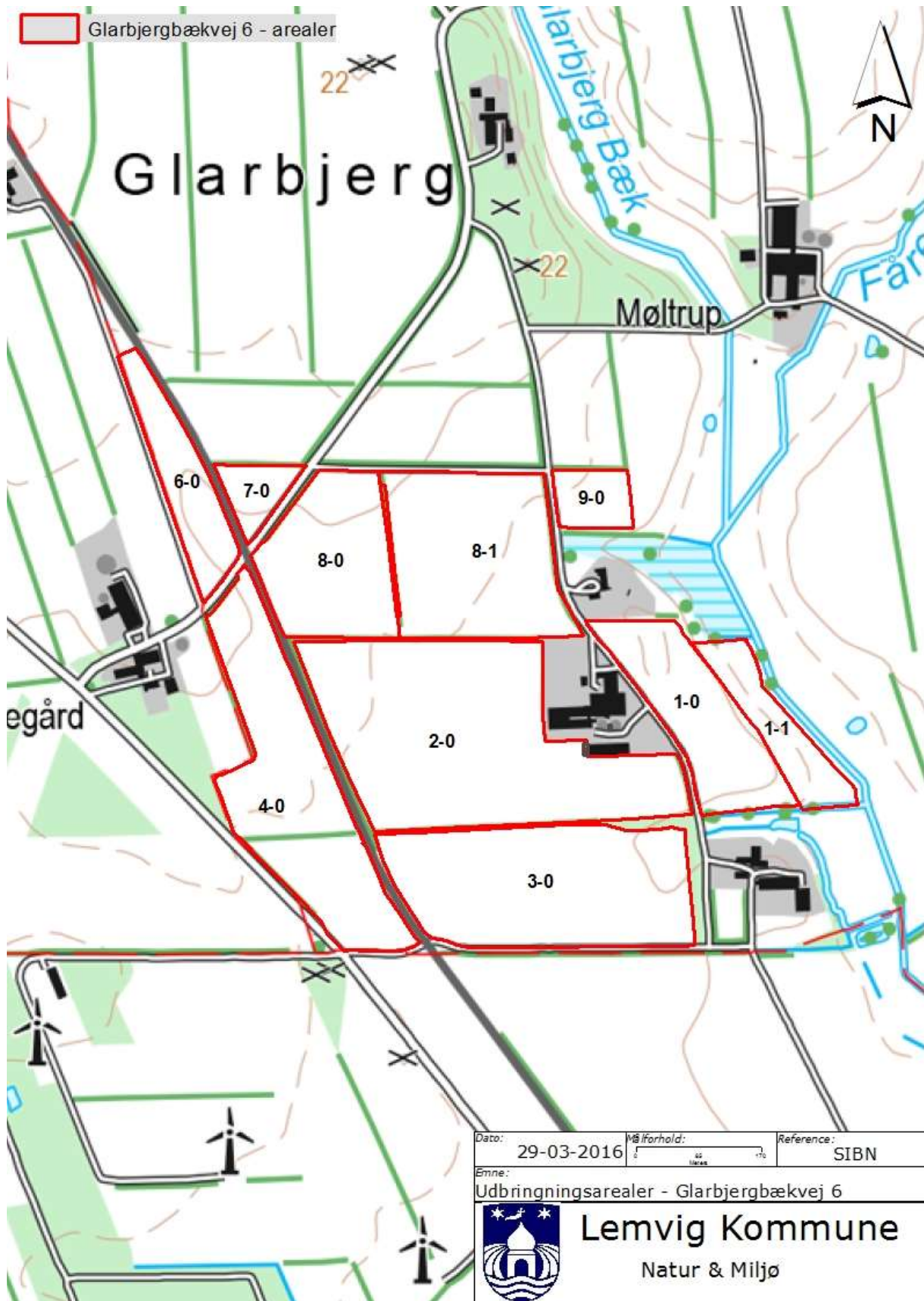
	Marknumre	Ansøgt produktion Ha
Egne arealer		
	1-0, 1-1, 2-0, 3-0, 4-0, 6-0, 7-0, 8-0, 8-1, 9-0, 10-0, 10-1, 11-0, 12-0, 12-1, 12-2, 16-1, 16- 2, 16-2a, 16-4, 16-7, 18-0, 18-1, 19-0, 19-1	90,53
Forpagtede arealer		
Niels Erik Madsen, Dalagervej 9, 7620 Lemvig	NEM-1	18,01
Jens K. Pedersen, Døjvej 17, 7620 Lemvig	13-0, 13-1	12,43
Anker Henriksen, Blåbjergvej 3, 7620 Lemvig	16-0 (0,96 ha), 16-5, 16-6, 16-6a	3,77
Marinus Lund, Houindvej 20, 7620 Lemvig	16-3, 17-0	3,12
Vera Jensen, Frederiksberg 43, 7660 Bækmarksbro	20-0	5,24
Ole Houind, Pinholtvej 17, 7620 Lemvig	26-0	6,43
Kurt Lausten, Lemvigvej 25, 7620 Lemvig	31-0, 32-0 (33-0 ca. 5 ha af)	17,49
Laust Peter Lausten, Houindvej 7, 7620 Lemvig	33 (resten), 33-1, 36-0, 37-0, 38-0, 40-0, 45- 0, 46-0, 48-0	45,48
Lilly Andreasen, Døjvej 16, 7620 Lemvig	49-0	17,59
Signe Sparlund, Pinholtvej 6, 7620 Lemvig	28-0	5,94
Jan Søgaard, Armoosevej 25, 7620 Lemvig	52-0	12,67
Per Stauning, Blåbjergvej 7, 7620 Lemvig	(1,1 ha af mark 16-0)	1,1
Ialt		239,85

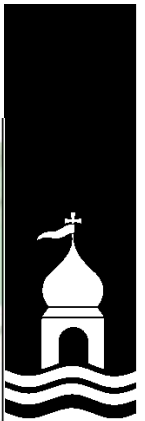
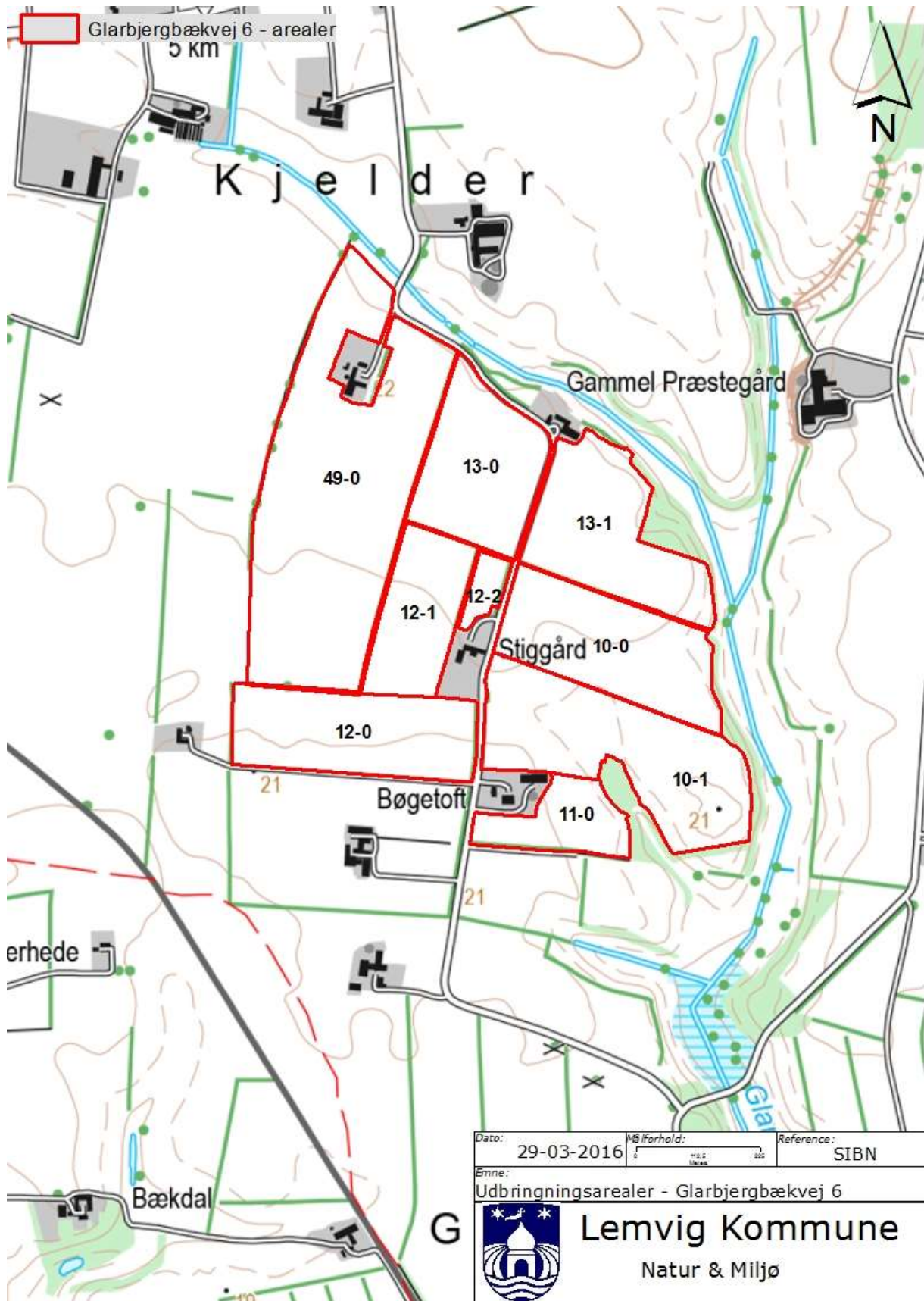

Bilag 12b

Bilag 13

SvineRådgivningen

**Miljøgodkendelse af ejendommen
Ny Glarbjerg / Marianne og Thorben Agger**

Dispensationsansøgning

Dispensationsansøgning vedr. placering af gyllebeholder.

På vegne af bygherre Marianne og Thorben Agger, Glarbjergbækvej 6, 7650 Bøvlingbjerg fremsendes hermed ansøgning om dispensation for afstand til vej fra planlagt gyllebeholder på ejendommen Ny Glarbjerg beliggende Glarbjergbækvej 6, Bøvlingbjerg.

Afstand til off. Vej

Husdyrgodkendelseslovens §8, stk. 1, pkt. 4 forudsætter en afstand på 15 m til offentlig og privat fællesvej. Lemvig Kommune anmodes hermed og dispensation jf. lovens §9, stk. 3 fra ovenstående afstandskrav indtil en afstand på 10 m målt fra beholder til kanten af Glarbjergbækvej. Se venligst ansøgning 76.508 i husdyrgodkendelse.dk

Byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som husdyrbrug og opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse. Beholderen ønskes placeret på den østlige side af bygningsmassen af hensyn til den interne logistik, således kan eksisterende befæstede areal og indkørsel anvendes ved af til/frakørsel til alle ejendommens gylletanke.

Det bemærkes at der på det pågældende sted er gode oversigtsforhold på vejen, og ejendommen har allerede nu eksisterende bygninger placeret i en afstand af 6 m fra vejen.

Det vurderes således at den ønskede placering af beholderen ikke vil ændre væsentligt på ejendommens påvirkning af oversigtsforholdene på Glarbjergbækvej. Og undertegnede skal derfor på vegne af ansøger anmode om dispensation til den skitserede placering af ny gyllebeholder.

Med venlig hilsen

Heidi Wentzlau
Miljørådgiver

SvineRådgivningen

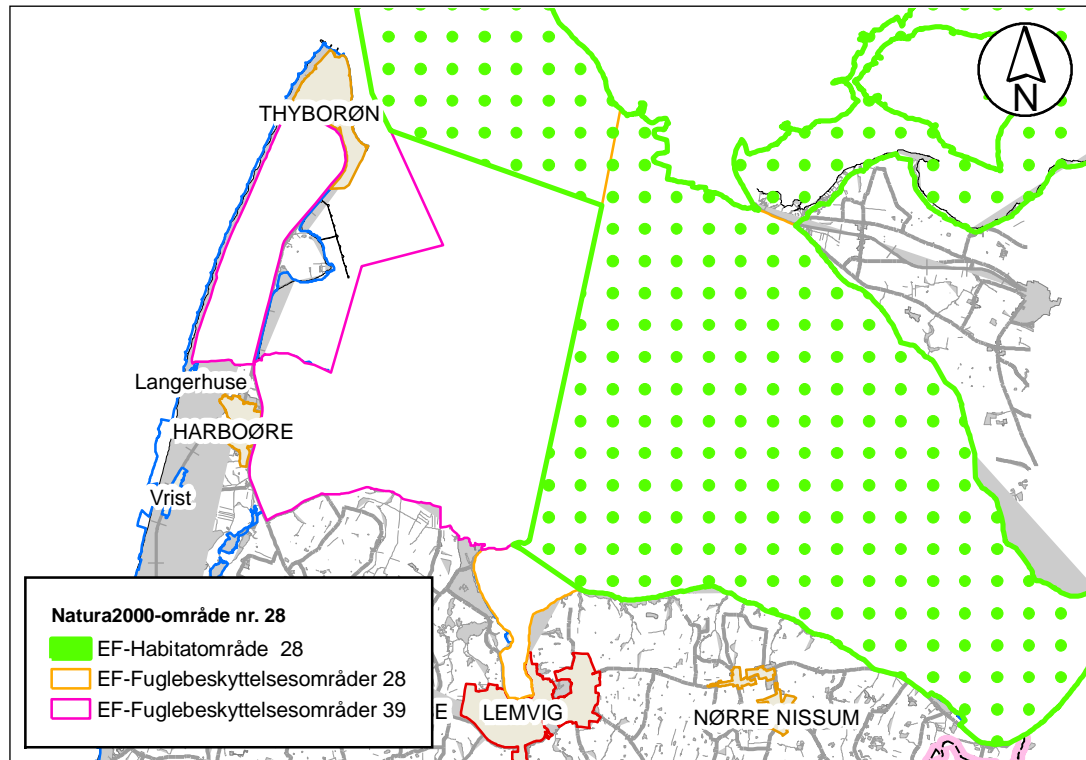

Bilag 14

Natura 2000 område nr. 28 – Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø

Natura-2000 område nr. 28 omfatter i alt 0933.165 ha hav og landarealer og udgøres af 4 EF-fuglebeskyttelsesområder (F23, F27, F28 og F39) samt 1 EF-habitatområde (H28).

Figur 1: Natura 2000 område nr. 28

Området består af flere store marine delområder bl.a. Nissum Bredning, og består af lavvandede grunde mod vest, samt Limfjordens dybeste område Oddesund mod øst. Midt i området ligger den beskyttede og lavvandede Skibsted Fjord, og længst mod nordøst ligger det vidt forgrenede farvand omkring Agerø. Længst mod vest ligger på Agger og Harboøre Tange en række kystlaguner, som er meget vigtige levesteder for fugle. Strandenge, strandvolde og strandoverdrev dominerer den terrestriske del af området. Langs skræntfoden og i Dover Kil området findes de fleste af områdets værdifulde kildevæld og rigkær, mens områdets klittyper findes på Agger Tange.

I området findes flere naturtyper, som i kraft af deres store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af stor betydning. Således forekommer en meget stor del af Nordjyllands samlede areal med strandenge i området. Strandengene er vigtige levesteder for de truede fuglearter alm. ryle og brushane. Der er store marine værdier i området i kraft af forekomsten af nogle af landets største lavvandede fjordområder. Disse arealer har tidligere rummet vidtstrakte flader med åle-

græs. De lavvandede marine områder omkring Agerø er af international betydning for lysbuget knortegås. Lagunesøerne på Agger og Harboøre tange er vigtige ynglepladser for især alm. ryle, brushane, klyde og hav- og dværgterne. Tangerne huser desuden væsentlige trækbestande af flere fuglearter. Dertil kommer, at flere af Natura 2000-områdets uforstyrrede holme udgør vigtige ynglelokaliteter. Dover Kil området er unikt i kraft af sine store sammenhængende, men heterogene arealer med habitatnatur. Blandt Kilens vigtigste naturtyper er de store miks-forekomster af kildevæld og rigkær, der rummer flere naturperler med meget varieret flora karakteristisk for naturtyperne. Gul stenbræk, blank seglmos og piberensermos er arter som er eller har været kendt fra området og som på landsplan er meget sjældne. Odder er i dag vidt udbredt i området. Den vestlige del af Nissum Bredning er mindre sårbart Natura 2000 område, mens den østlige del – habitatområdet - er meget sårbart.

EF-habitatområde H28

I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som det enkelte område er udpeget for.

Herunder er listet de specifikke naturtyper og arter der udgør udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdeområder nr. H28:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. H28			
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	* Klithede (2140)	
	Vadeflade (1140)	Havtomkit (2160)	
	* Lagune (1150)	Gråsklit (2170)	
	Bugt (1160)	Klitlavning (2190)	
	Rev (1170)	Næringsrig sø (3150)	
	Strandvold med enårige planter (1210)	Vandløb (3260)	
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Tør hede (4030)	
	Enårig strandvegetation (1310)	Kalkoverdrev (6210)	
	Strandeng (1330)	* Surt overdrev (6230)	
	Førklit (2110)	Hængesæk (7140)	
	Hvid klit (2120)	* Kildevæld (7220)	
	* Grågrøn klit (2130)	Rigkær (7230)	
	Arter:	Stavsild (1103)	Spættet sæl (1365)
		Stor vandsalamander (1166)	Blank seglmos (1393)
		Odder (1355)	Gul stenbræk (1528)

De særligt truede naturtyper og arter på europæisk plan (såkaldt prioriterede) er angivet med stjerne (*). Tallet i parentes er internationale numre.

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 28 (Nissum Bredning)

Grundlaget for disse fuglebeskyttelsesområder er fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979, der har som formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Udpegningsarterne skal være angivet på EF-fuglebeskyttelsesdirektivet bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1 eller artikel 4, stk. 2.

De enkelte EF-fuglebeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte en række specifikke fuglearter samt disses levesteder (jf. udpegningsgrundlaget). Fælles for fuglearterne er, at de tilhører én af to kategorier:

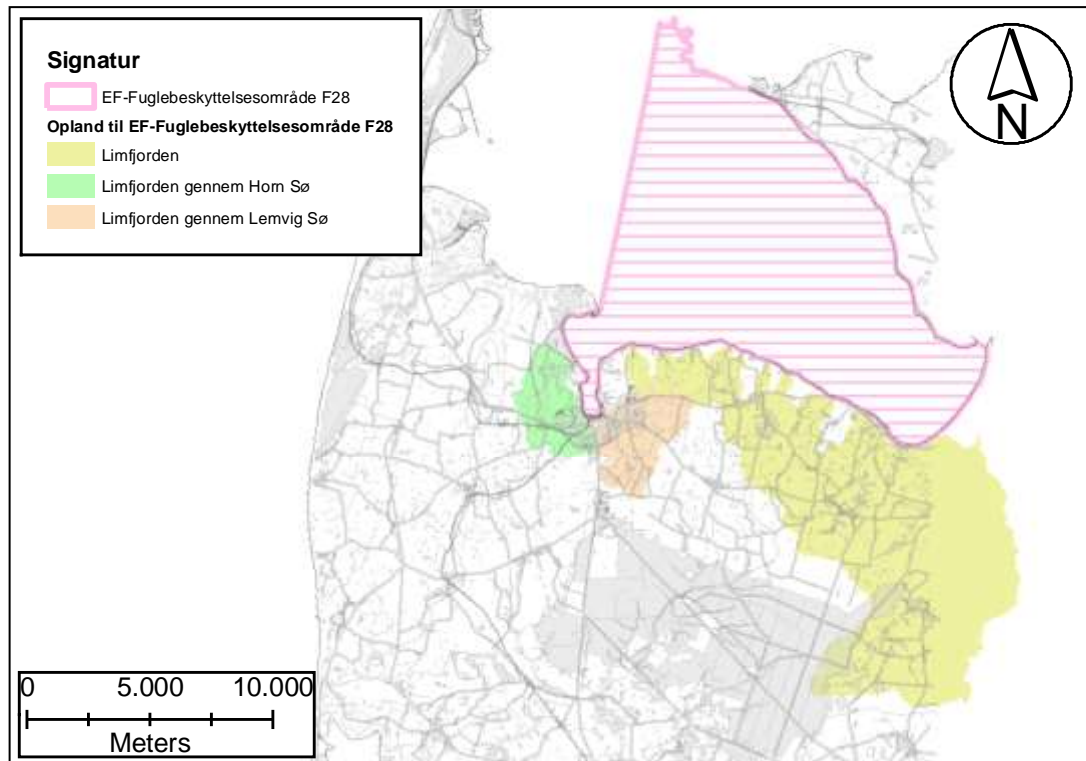
1. De er truede, følsomme overfor ændringer af levesteder, sjældne eller særligt opmærksomhedskrævende på anden måde.
2. De er regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter i antal af international eller national betydning.

Udpegningsarterne for F28 er listet nedenfor:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. F28		
Fugle:	Hvinand (T)	Toppet skallesluger (T)

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydende antal.

Figur 2: Fuglebeskyttelsesområde F28 og opland

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 39 (Harbøre Tange, Plet Enge og Gjeller sø)

Udpegningsarterne for F39 er listet nedenfor:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 39F		
Fugle:	Sangsvane (T)	Almindelig ryle (Y)
	Kortnæbbet gås (T)	Brushane (Y)
	Bramgås (T)	Fjordterne (Y)
	Lysbuget knortegås (T)	Dværgterne (Y)
	Klyde (Y/T)	Mosehomugle (Y)
	Hvidbrystet præstekrave (Y)	

Y: Ynglende art.

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt bety-
dende antal.

Trusler for område nr. 28 (habitat og fuglebeskyttelses- områder)

- Naturarealerne bliver for små og for isolerede pga. tilgro-
ning, afvanding, tilplantning og opdyrkning og der mangler
spredningsmuligheder for arterne.
- Næringsstofbelastning og deraf følgende eutrofiering. Hele
Limfjorden er påvirket af for store tilledninger af nærings-
stoffer fra land. Eutrofiering af vandområder, bl.a. lagunesø-
erne på Agger Tange, er af samme årsag en trussel for om-

rådets rastende ænder, hvinand, pibeand, krikand og spidsand.

På det terrestriske plan er en række naturarealer samt mulige levesteder for gul stenbræk og blank seglmos truet af randpåvirkning med næringsstofbelastning fra tilstødende dyrkede arealer samt af næringsstofbelastning fra luften. Den luftbårne kvælstofdeposition alene overskrider den nedre tålegrænse⁴ (10 kg N/ha/år) for størstedelen af naturtyperne og arterne.

- Pesticider og gifte i form af en række miljøfarlige stoffer udgør en trussel for både de marine og terrestriske naturarealer og arter.
- Tilgroning er både en trussel for naturtyperne og arter. Tilgroning af tidligere afgræssede engarealer er især en stor trussel for de ynglende vadefugle alm. ryle, klyde og brushane, men tilgroning er også en trussel mod mange trækfugle, fordi fourageringsmulighederne forringes. Tilgroning er ofte et resultat af eutrofiering.
- U hensigtsmæssig hydrologi. U hensigtsmæssig slusepraksis, dræning og grøftning er skyld i form udtørring og ustabil vandstand på de våde naturtyper. Udtørring er en trussel mod naturtypen samt mod fuglenes fourageringsarealer og redepladser.
Især for de ynglende vadefugle klyde, alm. ryle og brushane er periodiske problemer med for lav og for ustabil vandstand på engarealer og lagunesøer en trussel, da det fører til udtørring af fuglenes fourageringsarealer og redepladser. For de trækkende fugle krikand, spidsand og pibeand kan ændret vandstand i fourageringsområderne ligeledes være problematisk, idet deres fødegrundlag herved påvirkes.
- Hindring af landskabsdynamik som følge af anlæg ved Agger Tange er en trussel mod forklit og hvid klit i området, idet naturtypernes naturlige dynamik påvirkes.
- Invasive arter, der udkonkurrerer den naturlige vegetation både på de marine og terrestriske (især bjerg- og klitfyrs samt rynket rose) naturtyper.
- Forstyrrelser af fugleliv. Især terner og vadefugle generes i yngleperioden af rekreative aktiviteter og løse hunde.
- Prædation på ynglesteder fra bl.a. ræve, rotter, krager, store måger og mink udgør en alvorlig trussel mod især de jordrugende vadefugle og terner, idet prædatorerne æder fuglenes æg og unger.
Jagt er en trussel for især områdets rastende ænder, pibeand, spidsand, krikand og for kortnæbbet gås og lysbuget knortegås.
Fiskeri i alle former er en trussel for de marine naturtyper og arter.

⁴ "den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedstetilgængelige viden".

Målsætning

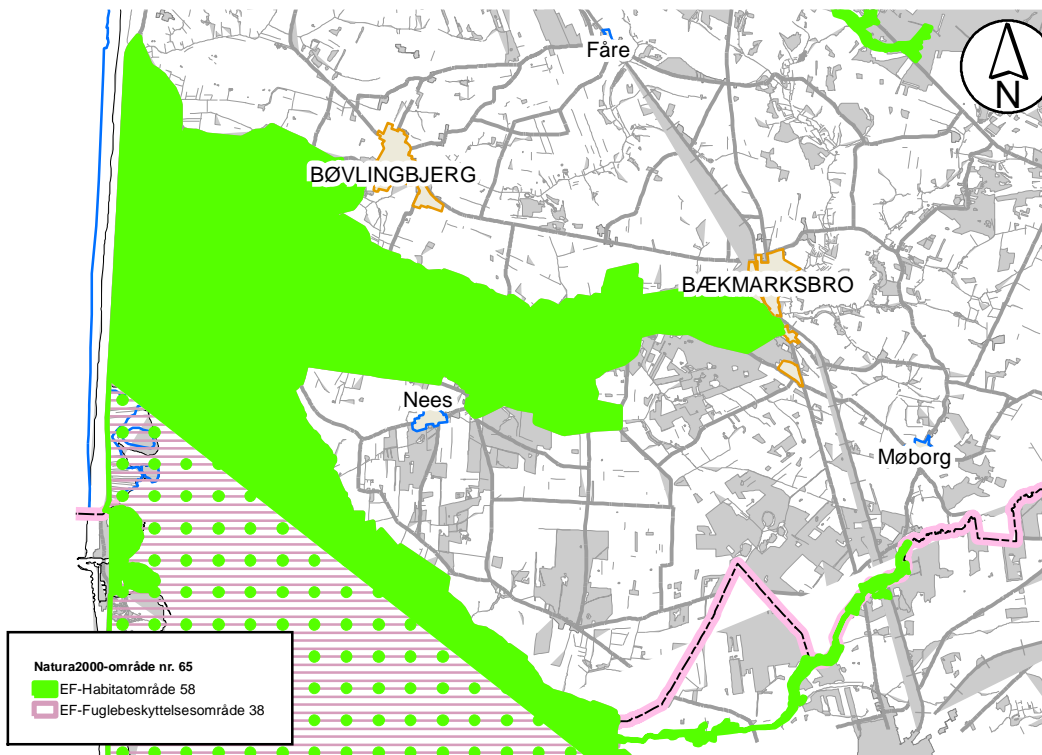
Det overordnede mål for Natura 2000-området er, at naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget opnår gunstig bevaringsstatus.

Målet er, at områdets hav- og kystnatur udgør et stort, sammenhængende naturområde med vægt på dynamisk kystudvikling og retablering af de hydrologiske og naturmæssige sammenhænge mellem havet og kysten, med velegnede, udbredte yngle- og rasteområder for hav- og kystfugle samt havpattedyr. De i området arealmæssigt dominerende marine naturtyper samt søer og laguner sikres. De i biogeografisk henseende vidstrakte strandenge sikres ligeledes.

Fuglebeskyttelsesområderne sikres som vigtige, velegnede levesteder for ansvarsarter samt for truede eller sjældne ynglefugle. Kystskrænterne med fine overdrev og klitter sikres. Dørvakil sikres som karakteristisk landskabelement i området med meget fine kildevæld og rigkær

Beskrivelse af Natura 2000 område nr. 65, Nissum Fjord

Natura 2000 område nr. 65 omfatter 10.967 ha (6430 ha fjord, 4.537 ha land) og udgøres af 1 EF-fuglebeskyttelsesområde (F38) samt 1 EF-habitatområde (H58).

Natura 2000 område nr. 65

Nissum Fjord ligger som en lavvandet brakvandslagune bag den smalle klittange, Bøvling Klit. Fjorden er opdelt i tre bassiner, Ydre Fjorde (Yder Fjord og Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog, der afviger i økologiske kår og biologi. Ved Torsminde har Nissum Fjord forbindelse til Nordsøen via en sluse. Området nord for Torsminde fremtræder i dag som en mosaik af saltpåvirkede eller ferske græsningsarealer, høslætarealer samt ubenyttede områder, der henligger med højt græs, rørskov eller strandrørsump. Langs fjordens nord- og østside findes rørsump og strandrørsump i varierende bredde hvor især tagrør og strandkogleaks indgår. Indfjorden og Felsted Kog er omgivet af udstrakte rørskove. Fjanne Grønne, syd for Torsminde, består af strandeng, strandrørsump og strandoverdrev. Området indeholder også mindre partier med klitnatur øst for Torsmindevejen hvor vejen gennemskærer nogle af de østligste klittunger af Bøvling Klit. Mere klitnatur findes forskellige steder mellem Nørre Fjand og Felsted Odde samt på Fjandø i forbindelse med gamle strandvoldsdannelser. Ved Nørre Fjand ligger også et mindre hedeareal med både våd og tør hede. Syd for Bøvlingbjerg ligger fire søer, Indfjorden, Tangsø, Byn og Søndersund. omgivet af ferske enge og rørsump. De fire søer huser i danske sammenhænge en meget artsrig undervandsflora.

Området ved Nissum Fjord er udpeget for at beskytte naturværdier hvor de væsentligste er selve lagunen, de omgivende strandenge og områdets forskellige søtyper. Endvidere er formålet at beskytte levesteder for en lang række arter, hvor de truede arter plettet rørvagtel, almindelig ryle, brushane, splitterne, dværgterne og vandranke er de vigtigste.

Hertil rummer området en række forskellige naturtyper med mere begrænset udbredelse, f. eks klitnaturtyper, vandløb, overdrev og skovnatur. Fuglebeskyttelsesområdet er udpeget for en lang række af yngle- og trækfugle.

Nissum Bredning er sårbart Natura 2000 område.

EF-habitatområde H58

I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som det enkelte område er udpeget for.

Herunder er listet de specifikke naturtyper og arter der udgør udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdeområder nr. H58. Det foranstillede tal er artens/typens internationale nummer og de særligt truede naturtyper og arter på europæisk plan (såkaldt prioriterede) er angivet med stjerne (*):

1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)

1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)

1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)

1103 Stavsild (*Alosa fallax*)

- 1106 Laks (*Salmo salar*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1831 Vandranke (*Luronium natans*)
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
- 2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- 2160 Kystklitter med havtorn
- 2190 Fugtige klitlavninger
- 2310 Indlandsklitter med lyng og visse
- 2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene
- 3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 7230 Riggær
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 38

Grundlaget for disse fuglebeskyttelsesområder er fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979, der har som formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Udpegningsarterne skal være angivet på EF-fuglebeskyttelsesdirektivet bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1 eller artikel 4, stk. 2.

De enkelte EF-fuglebeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte en række specifikke fuglearter samt disses levesteder (jf.

udpegningsgrundlaget). Fælles for fuglearterne er, at de tilhører én af to kategorier:

1. De er truede, følsomme overfor ændringer af levesteder, sjældne eller særligt opmærksomhedskrævende på anden måde.
2. De er regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter i antal af international eller national betydning.

Udpegningsarterne for F38 er listet nedenfor:

(artikel 4, stk. 1)

Rørdrum, Ynglefugl

Pibesvane, Trækfugl

Sangsvane, Trækfugl

Bramgås, Trækfugl

Rørhøg, Ynglefugl

Plettet rørvagtel, Ynglefugl

Klyde, Yngle- og trækfugl

Hvidbrystet præstekrave, Ynglefugl

Pomeransfugl, Trækfugl

Engryle, Ynglefugl

Brushane, Ynglefugl

Lille kobbersneppe, Trækfugl

Splitterne, Ynglefugl

Fjordterne, Ynglefugl

Havterne, Ynglefugl

Dværgterne, Ynglefugl

(artikel 4, stk. 2)

Knopsvane, Trækfugl

Kortnæbbet gås, Trækfugl

Lysbuget korttegås, Trækfugl

Pibeand, Trækfugl

Krikand, Trækfugl

Spidsand, Trækfugl

Toppet skallesluger, Trækfugl

Stor skallesluger, Trækfugl

Trusler for område nr. 65 (habitat og fuglebeskyttelsesområde)

- Naturarealerne bliver for små og for isolerede pga. tilgroning, afvanding, tilplantning og opdyrkning og der mangler spredningsmuligheder for arterne.
- Næringsstofbelastning og deraf følgende eutrofiering. Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn er påvirket af næringsstoffer fra oplandet og/eller fosfor (også fra oplandet) frigivet fra søbunden. Nissum Fjords tre bassiner er påvirket af store tilledninger af næringsstoffer fra oplandet især Felsted Kog bassinet, hvor Storåen har sit udløb. På grund af den øgede belastning med næringsstoffer er ålegræssets udbredelse kraftigt reduceret fra starten af 1960'erne til i dag.
- Belastning med organisk stof. Damhus Å er belastet med organisk stof.
- Miljøfarlige/forurenende stoffer. Der er konstateret forekomster af pesticider og andre stoffer som kan være problematiske i forhold til påvirkning af økosystemet i Felsted Kog og i Mellem Fjord.
- Tilgroning er både en trussel for naturtyperne og deres vegetation men også for de mange trækfugle hvis fourageringsmuligheder forringes.
- U hensigtsmæssig hydrologi. I Nissum Fjord er en slusefjord og slusepraksis har stor indflydelse på saltholdigheden og vandstanden i fjorden. I vinterhalvåret er saltholdigheden typisk meget lav grundet stor vandtilførsel fra Storåen. Saltholdighedsforholdene er afgørende for planternes udbredelse i fjorden, og store udsving kan være kritiske for planterne. Specielt strandengene er afhængige af saltvandspåvirkning, og denne naturtypes udbredelse og tilstand relaterer derfor i nogen grad til slusepraksis. Mange arter, især ynglefugle, stiller krav til vandstandsforhold, og nogle arter stiller krav til forholdsvis lav saltholdighed på ynglepladserne. Derudover er der udtørring som følge af dræning og grøftning, der udgør især en trussel mod forekomsterne af strandenge og ferske enge og påvirker dels naturtypernes tilstand samt deres kvalitet som levested og yngleplads for mange af udpegningsgrundlagets fuglearter.
- Luftbåren deposition af kvælstof overskrider laveste tålegrænse⁵ (10 kg N/ha/år) for alle terrestriske naturtyper i området. Højeste tålegrænse (20 kg N/ha/år) er overskredet for mindre arealer med sure overdrev og grå/grøn klit. For Visse-indlandsklit, græs- indlandsklit, tør hede og elle- askeskov og skovbevokset tørvemose er højeste tålegrænse (20 kg N/ha/år) overskredet for hele arealet. Det samme gør sig gældende for de to sø naturtyper: søbred med småurter og kransnålalge-sø (maks. 10 kg N/ha/år).

⁵ "den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedstetilgængelige viden".

- U hensigtsmæssig drift. Intensiv skovdrift kan medføre, at områdets meget beskedne arealer med skovnaturtyper forringes eller ødelægges.
- Invasive arter der udkonkurrerer den naturlige vegetation. Især bjerg-fyr er konstateret på flere klitnaturtyper samt på våd og tør hede.
- Fysisk påvirkning. Som en følge af nuværende og tidligere tiders reguleringer og hårdhændet vandløbsvedligeholdelse betyder, at mange af vandløbene inden for området er præget af generelt dårlige fysiske forhold. Rørdrum og i mindre grad rørhøg og plettet rørvagtel er afhængig af større forekomster af gamle rør i rørsumpen, således at rørhøst eller anden arealmæssig begrænsning af større sammenhængende rørskove kan skade arternes ynglemuligheder.
- Prædation fra især ræv og mink (især på de jordrugende vadefugle og terner). Skarv udgør en trussel for laksebestanden, fordi de jager smolten, når den vandrer fra Storåen til fjorden.

Målsætning

Den store kystlagune Nissum Fjord og de omgivende strandenge karakteriserer i Natura 2000-området. Herudover indgår der flere større søer som vigtige landskabselementer. Nissum Fjords tre bassiner (Yder Fjord, Mellem Fjord og Felsted Kog) og de større søer i området (Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn) og vandløbene sikres god-høj naturtilstand. Dette forudsætter en god vandkvalitet. De marine områder bør have en undervandsvegetation med stor horisontal og dybde udbredelse, således at der er et godt fødegrundlag for områdets mange fugle. Naturtyperne omkring Nissum Fjord sikres en god til høj naturtilstand. Det gælder især strandenge som arealmæssigt udgør størsteparten af den terrestriske natur. Men også områdets mindre forekomster af artsrige sure overdrev, tørre og våde heder, klitnaturtyper og rigkær sikres en god til høj naturtilstand. Arealet af våd hede øges, og der bør hvor det er muligt skabes sammenhæng mellem forekomsterne. I området prioriteres levesteder for den nationale ansvarsart vandranke. Ligeledes prioriteres levesteder for de nationale ansvarsarter knop-svane, kortnæbbet gås, krikand, lysbuget knortegås, pibeand, pibesvane, sangsvane og spidsand samt levestederne for de nationalt truede fuglearter alm. ryle, brushane, dværgterne, plettet rørvagtel og splitterne.

Områdets laksebestand bør sikres, således at den på sigt ikke er afhængig af udsætninger.

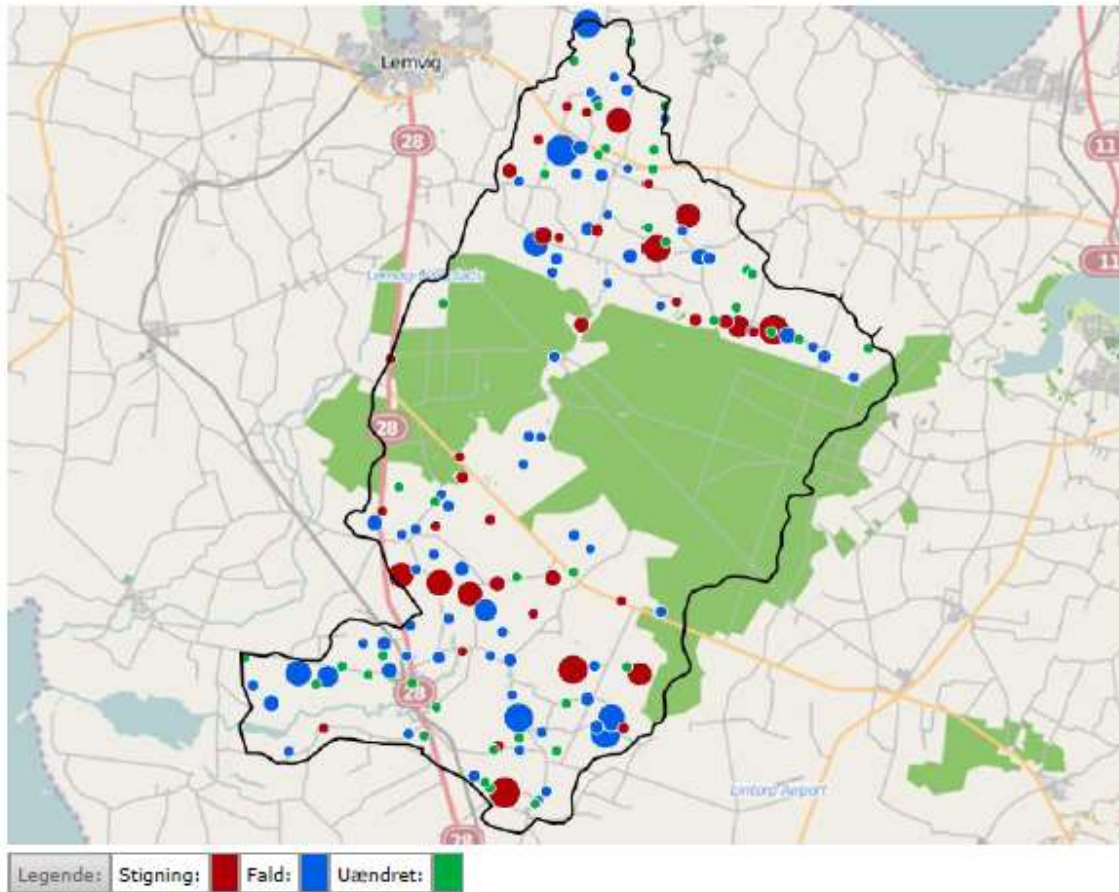
Bilag 15a

Rapport: Udvikling af husdyrtæthed, Åri: 2007-2015, Område: Opl. Tang Sø

ConTerra ApS

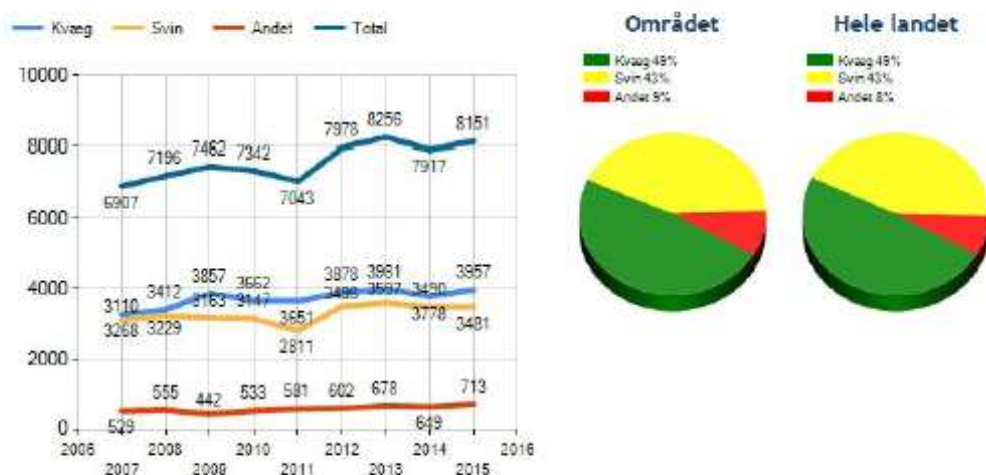
Opgørelser på baggrund af CHR-registreringer

De i rapporten medtagne resultater beregnes på baggrund af CHR-registreringer for alle produktionssteder beliggende indenfor det af brugeren valgte område. Grunddata bag rapporten, omregninger fra CHR-oplysninger til antal dyrenheder (DE) og beregninger over udviklingen er identiske med kort på kystoplandsniveau, som stilles til rådighed fra Miljøstyrelsen (www.jordbruksanalyser.dk/webgis/kort.htm). De enkelte dyrearter omregnes fra registreringer i CHR til DE under anvendelse af omregningsfaktorer, som tager højde for en glidende udvikling i antal dyr/DE. En given ændring i omregningsfaktoren vil dermed "glattes" i perioden mellem normtalsfastsættelserne.

Total:

Tabelforklaring. Husdyrhold i det valgte område og for den valgte periode. Opgørelsen viser antal DE for de enkelte husdyrarter opgjort pr. år. Udvikling i antal DE opgjort for dyrearten og DE-total i % beregnes ud fra data for start- hhv. slutåret.

År	Kvæg DE	Svin DE	Andet			Total DE
			Fjer DE	Pels DE	Øvrige DE	
2007	3268	3110	226	275	28	6907
2008	3412	3229	250	281	24	7196
2009	3857	3163	144	279	19	7462
2010	3662	3147	148	366	19	7342
2011	3651	2811	148	417	16	7043
2012	3878	3498	148	437	17	7978
2013	3981	3597	148	513	17	8256
2014	3778	3490	124	509	16	7917
2015	3957	3481	124	575	14	8151
+/- %	21,1%	11,9%	-45,1%	109,1%	-50%	18%

Beregningsresultater

Udvikling i husdyrhold er vist i linediagrammet til venstre og status for fordelingen husdyrarterne imellem i lagkagediagrammet ovenfor. For overskuelighedens skyld er værdier for fjerkræ, pelsdyr og øvrige her slået sammen til gruppen "Andet". Fordelingen i antal DE grupperne i mellem (data for slutåret) er vist for det valgte område og kan sammenholdes med lagkagediagrammet for tilsvarende landsdækkende fordeling.

Beregnings sikkerheden for de enkelte dyrarter er forskellig. Angivelser for kvæg er meget sikre, medens registreringer for svin underlægges antagelser om f.eks. slagtevægt. Registreringer for pelsdyr og fjerkræ er underlagt endnu større usikkerheder. Sikkerheden i opgørelser baseret på CHR-data har været diskuteret og i vejledninger findes anvisninger på tolkning af disse. I områder hvor de sikre registreringer fra kvæghold udgør en markant højere andel af husdyrbestanden end gennemsnittet og hvor udviklingen er entydig i henhold til linediagrammet, vil usikkerheden være mindst.

Outliers:

Tabeskrivelse. I tabellen vises alle husdyrhold som opfylder følgende kriterier: Stigningen/fald i antal DE er større end 10 DE og udgør mere end den for oplandet gældende afskæringsværdi vist i tabellen til venstre. Stigning i antal DE vises med rød skriftfarve og fald i antal DE vises med blå skriftfarve. "Type" = husdyrhold i slutåret.

CHR Nr.	Type	DE Første år	DE Sidste år	% stigning/fald
58281	Kvæg	302	644	13,5%
54985	Kvæg	287	773	19,1%
17894	Fjer	226	124	7,9%
54726	Kvæg	216	477	10,3%
58245	Kvæg	171	0	13,2%
54738	Svin	0	538	21,2%

Kontrol for "outliers"

Den beregnede udvikling i antal DE vil umiddelbart være afhængig af det valgte områdets størrelse og dermed antallet af observationer. Fejl i indberetninger for enkelte produktionssteder kan have afgørende indflydelse på resultatet for mindre områder. I ekstreme tilfælde også for store områder. For at kunne vurdere om sådanne fejl (outliers) kan have betydning for det valgte område, gives der i tabellen en oversigt over produktionssteder med betydelig indflydelse på beregningsresultatet. Udvælgelsen af "outliers" vil være afhængig af det totale antal DE i oplandet og dermed være koblet til oplandets størrelse. I de mindste områder skal udviklingen på produktionsstedet i den valgte periode således udgøre mere en 15% af den totale stigning hhv. fald i antal DE. I de største områder vil produktionssteder som udgør mere end 2,5% af det totale fald/stigning i DE blive opført. Oversigt:

Kriterier for identifikation af outliers

Antal DE i oplandet i slutåret	Stedets andel i den totale stigning/fald i %
< 2000	15
2000 - 5000	10
5000 - 25000	7,5
25000 - 75000	5
>75000	2,5

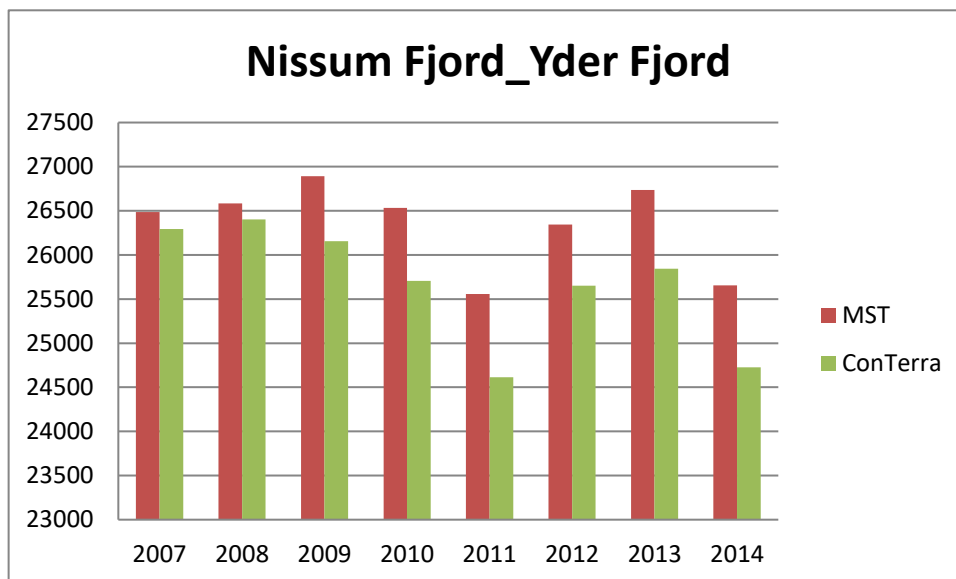
Flere oplysninger over udviklingen i husdyrhold for de i tabellen viste produktionssteder vil kunne tilgås ved opslag i CTzoom eller ved kontrol med kommunens egne registreringer. Såfremt udviklingen for de berørte produktionssteder bliver verificeret/rettet, vil DE-udviklingen i selv små områder kunne beskrives med en langt større sikkerhed.

Bilag 15b

Udvikling i DE i kystvandsoplandet Nissum Fjord (Yder Fjord)
2007-2014, data fra hhv. Miljøstyrelsen (MST) og ConTerra:

Udviklingen i Tangsø-oplandet 2007-2015 fremgår af bilag 6a.

Grundlag for databehandling:

Det fremgår af Miljøstyrelsens WIKI-vejledning:

Der skal dog henvises til, at i oplande, der er mindre end 1.000 hektar, og i oplande, hvor antallet af DE er mindre end 10.000, anbefales det, at kommunen så vidt muligt supplerer med lokal viden om udviklingen. Det skyldes, at der er større usikkerhed i CHR-dataene for så små områder henholdsvis med så få antal DE..

...

I de kystoplande, hvor husdyrholdet er steget, kan kommunen også vurdere, om der er andre forhold uanset stigningen, der gør, at det stigende husdyrhold ikke giver anledning til en skade på vandmiljøet. Det kan omfatte, at der skal fratrækkes dyreenheder i de historiske CHR-data, fordi der siden seneste årlige opdatering heraf er etableret husdyrbrug, hvor nitratudvaskningen er reduceret, så den svarer til planteavlsbrug.

Fremgangsmåde:

Alle økologiske bedrifter i postnummer 7620, 7650 og 7660 er søgt frem via CHR. Bedrifter i Tangsø-oplandet er herefter identificeret, og udviklingen i DE 2007-2015 på den enkelte økologiske bedrift er registreret.

Alle konventionelle husdyrhold med miljøtilladelse eller miljøgodkendelse i Tangsø-området er identificeret. Det er herefter vurderet, om den enkelte tilladelse/godkendelse indeholder vilkår, som medfører, at udvaskningen er under planteavlsniveau. Dette er gjort via de enkelte sagers ansøgning i det digitale ansøgningssystem på husdyrgodkendelse.dk. Herefter er det vurderet, om ejendomme med tilladelser/godkendelser med udvaskning under planteavlsniveau har taget den pågældende tilladelse/godkendelse i brug. Er dette tilfældet, er det følgende kontrolleret, om tilladelsens/godkendelsens vilkår mht. nitratudvaskning er overholdt.

Summen af DE på konventionelle bedrifter med en konstateret udvaskning under planteavlsniveau og udviklingen i DE på økologiske bedrifter fratrækkes antal DE i 2015.

Supplerende vurdering:

Der ligger to dambrug i Tangsø-området, Møborg Dambrug ApS (Model 1) og Øster Ørts Dambrug (Traditionel). Et tredje, Vilhelmsborg Dambrug er på vej til nedlæggelse.

Alle tre dambrug var i drift i 2007.

Om Møborg Dambrug ApS fremgår det af dambrugets miljøgodkendelse fra 2009: *Der vil efter ombygning være en markant reduceret udledning af BI₅ til Damhus Å, en som minimum neutral udledning af kvælstof og en formindsket udledning af fosfor til Nissum Fjord. Ved tilsyn på dambruget i 2013 blev det konstateret, at der ikke kræves indsats fra dambruget til forbedring af forholdene i åen.*

Driften af Øster Ørts er pt uændret i forhold til 2007. Dambruget har pt en ansøgning om miljøgodkendelse til behandling hos Lemvig Kommune. Godkendelsen forventes at medføre reducere eller som minimum uændrede udledninger af næringsstoffer til vandmiljøet.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til øvrige kilder til næringsstofbelastning af Tangsø-området, som er forøgede i perioden 2007 til 2015.

Resultat og konklusion:

Husdyrtrykket i Tangsø-området er stigende med 1.244 DE fra 2007 til 2015. Der er i denne periode identificeret en udvidelse af økologiske besætninger på 517 DE inden for området, samt

godkendelse og ibrugtagen af 870 DE til en drift, som indebærer en nitratudvaskning, som er lavere end planteavlssædskiftet. I alt 1.387 DE, som ikke indebærer en udvaskning, som overstiger planteavlsniveauet.

Det konkluderes heraf, at husdyrtrykket indtil næste opdatering af husdyrtrykket kan betragtes som faldende i Tangsø-oplandet.

